

31999R1804

L 222/1

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

24.8.1999

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1804/1999,**19. juuli 1999,****millega täiendatakse määrust (EMÜ) nr 2092/91 põllumajandustoodete mahepõllundustootmise ning põllumajandustoodete ja toiduainete, sealhulgas loomakasvatustoodangu puhul sellele viitavate märgiste kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 37,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

- (1) määruses (EMÜ) nr 2092/91 ⁽⁴⁾ nähakse ette, et komisjon peab enne 30. juunit 1995 tegema ettepanekuid seoses põhimõtete ja eri kontrollimeetmetega, millega reguleeritakse loomakasvatustoodangu, töötlemata kujul loomakasvatustoodete ja -saaduste ning loomse päritoluga koostisosi sisaldavate toiduks mõeldud toodete mahepõllundustootmist;
- (2) nõudlus mahepõllundustoodete järele suureneb pidevalt ning tarbijad tunnevad selliste toodete vastu üha kasvavat huvi;
- (3) loomakasvatussaadused võimaldavad seda tootevalikut laiendada ning annavad mahepõllunduslikele põllumajandusettevõtetele võimaluse arendada lisategevust, mis võib moodustada olulise osa nende sissetulekutest;
- (4) käesoleva määrusega ühtlustatakse kõige tähtsamate loomaliikidega seotud tootmis-, märgistamis- ja kontrollieeskirjad; liikide puhul, välja arvatud veekasvatatavad liigid,

mille suhtes käesolevas määruses ei nähta ette tootmiseeskirju, on tarbijakaitse eesmärgil vaja ühtlustada vähemalt märgistamisnõuded ja kontrollisüsteem; akvakultuuritoodetega seotud eeskirjad tuleb välja töötada nii kiiresti kui võimalik;

- (5) loomakasvatusel on põhiline tähtsus põllumajandusliku tootmise korraldamisel mahepõllundusettevõtetes, kuivõrd see annab viljeldavale maale vajalikke orgaanilisi aineid ja toitaineid ning aitab seega parandada mulla omadusi ning arendada säästvat põllumajandust;
- (6) hoidumaks keskkonna, eelkõige pinnase ja vee reostamisest, peab loomakasvatustoodete mahepõllundustootmisel olema põhimõtteliselt tihe seos maakasvatuse, külvikordade süsteemi ning loomade söötmisega põllumajandusettevõtte enda toodetud mahepõllunduslike taimekasvatussaadustega;
- (7) tõkestamiseks vee reostamist lämmastikühenditega, peavad loomakasvatussaaduste mahepõllundustootmisega tegelevatel põllumajandusettevõtetel olema nõuetele vastavad hoiuvõimsused ning loomakasvatuse tahkete või vedelate heitmete jaotuskavad;
- (8) mahepõllunduseeskirjadele vastavas loomakasvatuses on karjatamine eriti sobiv tegevusala mahajäetud maa-alade säilitamisel ja nendega seotud võimaluste kasutamisel;
- (9) tuleks soodustada ulatuslikku bioloogilist mitmekesisust ning tõuvalikul arvesse võtta loomade suutlikkust kohanda kohalike tingimustega;
- (10) geneetiliselt muundatud organismid (GMO) ja nendest saadud tooted ei ole kooskõlas mahepõllundusmeetodiga; tarbijate usalduse säilitamiseks mahepõllundustoodete ja -saaduste vastu ei tohi geneetiliselt muundatud organisme, nende osi ega nendest saadud tooteid mahepõllundusmärgisega toodetes kasutada;

⁽¹⁾ EÜT C 293, 5.10.1996, lk 23.⁽²⁾ EÜT C 133, 28.4.1997, lk 29.⁽³⁾ EÜT C 167, 2.6.1997, lk 55.⁽⁴⁾ EÜT L 198, 22.7.1991, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 330/1999 (EÜT L 40, 13.2.1999, lk 23).

- (11) tarbijatele tuleks anda tagatised, et tooted on valmistatud käesoleva määruse kohaselt; tehniliste võimaluste piires peaks see põhinema loomakasvatussaaduste jälgitavusel;
- (12) loomi tuleb sööta mahepõllunduseeskirjade kohaselt toodetud rohu, koresööda ja söödaga;
- (13) praeguses olukorras võib loomakasvatajatel tekkida raskusi mahepõllunduslikult toodetud söödavaru kindlustamisega ning seetõttu tuleks ajutiselt, piiratud arvul ja kogustes lubada kasutada sellist sööta, mis ei ole toodetud mahepõllunduslike eeskirjade kohaselt;
- (14) peale selle võib loomade põhiliste toitumisvajaduste rahuldamiseks vajalikuks osutada teatavate mineraalide, mikroelementide ja vitamiinide kasutamine täpselt määratletud tingimustel;
- (15) loomade tervishoid peaks eelkõige põhinema haiguste ennetamisel selliste meetmete abil nagu asjakohane tõu- ning aretusliini valik, tasakaalustatud söötmine kvaliteetse söödaga ning soodne keskkond, eelkõige loomkoormuse, laudatingimuste ning loomakasvatustavade suhtes;
- (16) keemiliselt sünteetisid allopaatiliste ravimite ennetav kasutamine ei ole mahepõllunduses lubatud;
- (17) kuid haigestunud või vigastatud loomi tuleb viivitamata ravida, eelistades taimravitooteid või homöopaatilisi ravimeid ning rangelt piirates keemiliselt sünteetisid allopaatiliste ravimite kasutamist; tarbijate seisukohalt tuleks mahepõllundustoodangu terviklikkuse tagamiseks ette näha võimalus võtta piiravaid meetmeid, nagu topeleptikusega keeluaja kehtestamine pärast keemiliselt sünteetisid allopaatiliste ravimite kasutamist;
- (18) enamikul juhtudel peaks karjal olema võimalus pääseda jalutusaladele või karjamaadele niipea, kui ilmastikutingimused võimaldavad, ning sellistel vabaaladel tuleks põhimõtteliselt kasutada asjakohast külvikordade süsteemi;
- (19) kõigi loomaliikide laudad peavad ventilatsiooni, valgustuse, ruumikuse ja mugavuse poolest vastama loomade vajadustele ning võimaldama igale loomale piisavalt ruumi vabalt liikuda ning oma loomupärasest sotsiaalset käitumist välja kujundada;
- (20) süstemaatilisi toiminguid, mis tootmis-, käitlemis-, transpordi- või tapaetapil tekitavad loomadele stressi, kahjustusi, haigusi või kannatusi, tuleks vähendada miinimumini; teatavate tootmisliikide puhul olulised konkreetsed sekkumised võivad siiski olla lubatud; teatavate kasvu stimuleerivate või tõuaretustsüklite muutumist esilekutsuvate ainete kasutamine ei ole mahepõllunduspõhimõtetele kooskõlas;
- (21) eritunnuste tõttu on mesinduse reguleerimiseks vaja erisätteid, et eelkõige tagada piisavas koguses nõuetele vastava kvaliteediga õietolmu ja mee saamine;
- (22) kõigi mahepõllunduslike loomakasvatussaadusi turustavate ettevõtjate suhtes kohaldatakse korralisi ühetaolisi kontrollimisi; põllumajandusettevõttes peaks kasutamiseks kättesaadav olema register, mis sisaldab üksikasjalikke ajakohastatud andmeid ettevõttesse saabuvate ja sealt lahkuvate loomade ning ravi kohta;
- (23) piirkondlikud erinevused põllumajanduslike ja kliimatingimuste vahel nõuavad üleminekuajaga seoses teatavate toimingute ning loomakasvatushoonete ja sisseseade iseärasustega;
- (24) mahepõllunduslike loomakasvatustavade praeguse liikmesriigi esineva mitmekesisuse tõttu on vaja, et liikmesriikidel oleks võimalik nende territooriumil toodetud loomade ja loomakasvatussaaduste suhtes kehtestada suuremaid piiranguid sisaldavaid eeskirju;
- (25) märgistus, reklaam ja äridokumendid, mis juhivad tarbija tähelepanu mahepõllundusmeetodile, on määruse (EMÜ) nr 2092/91 alusel mõeldud kõnealusel määruses ettenähtud eeskirjade järgi valmistatud toodangu jaoks;
- (26) tarbija mõistab teatavaid märgiseid kui viiteid mahepõllundusmeetodile;
- (27) on vaja siiski sätestada üleminekuajaga, et võimaldada kaubamärgi valdajatel kohandada oma toodang mahepõllundusnõuetega, tingimusel et sellist üleminekuajaga saab kasutada ainult nende kaubamärkide puhul, mis kannavad eespool mainitud märgiseid, ning et registreerimistaotlus on tehtud enne määruse (EMÜ) nr 2092/91 avaldamist trükis ning et tarbijat on vajalikul määral informeeritud asjaolust, et kõnealused tooted ei ole valmistatud mahepõllundusmeetodil,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga muudetakse määrust (EMÜ) nr 2092/91 järgmiselt.

1. Artikkel 1 asendatakse järgmise tekstiga:

“Artikkel 1

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste toodete suhtes, kui need tooted on varustatud või kui neid kavatakse varustada mahepõllumajandusmeetodile viitavate märgistega:

- a) töötlemata taimekasvatussaadused; ka elusloomad ja töötlemata loomakasvatussaadused I ja III lisas nende suhtes kehtestatud tootmispõhimõtete ja eri kontrollieeskirjade ulatuses;
- b) põhiliselt ühest või mitmest taimsest ja/või loomselt koostisosast valmistatud, toiduks mõeldud töödeldud taimekasvatussaadused ja loomsed tooted;
- c) sööt, segasööt ja söödatoorained, mis alates lõikes 3 märgitud määruse jõustumisest ei kuulu punkti a alla.

2. Kui I lisas ei ole teatavate loomaliikide puhul ette nähtud üksikasjalikke tootmiseeskirju, siis erandina lõikest 1 kohaldatakse kõnealuste liikide ja nendega seotud toodete suhtes, välja arvatud akvakultuur ja akvakultuuritooted, artiklis 5 ettenähtud märgistamiseeskirju ning artiklites 8 ja 9 ette nähtud kontrollieeskirju. Üksikasjalike tootmiseeskirjade rauddamiseni kohaldatakse siseriiklike eeskirju ning nende puudumise korral liikmesriikides heaks kiidetud või tunnustatud tavanorme.

3. Komisjon teeb hiljemalt 24. augustiks 2001 artiklis 14 sätestatud korras ettepaneku vastu võtta määrus, mis käsitleb lõike 1 punktis c mainitud toodete märgistamis- ja kontrollinõudeid ning nendega seotud ennetavaid meetmeid, kui võrd kõnealused meetmed seostuvad mahepõllumajandusmeetodiga.

Esimeses lõigus märgitud määruse vastuvõtmiseni, mis käsitleb lõike 1 punktis c mainitud tooteid, kohaldatakse ühenduse õigusaktidega kooskõlas olevaid siseriiklike eeskirju ning nende puudumise korral liikmesriikides heaks kiidetud või tunnustatud tavanorme.”

2. Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 2

Käesolevas määruses peetakse toodet mahepõllumajandusmeetodile viitava märgistusega tooteks juhul, kui märgistamisel, reklaamimisel ja äridokumentides kasutatakse selliste toodete, nende koostisosade või söödatooraine märgistamisel igas

liikmesriigis kasutuselolevat märgistust, mis teatab ostjale, et kõnealune toode, selle koostisosad või söödatooraine on valmistatud vastavalt artiklis 6 ettenähtud tootmiseeskirjadele, ning eelkõige sellisel juhul, kui kasutatakse üht või mitut järgmist nimetust või nende tavapärasest tuletist (bio-, öko- jne) või diminutiivi, kui nendega ei tähistata toiduaines või söödas sisalduvaid põllumajandusprodukte või kui nendel selgesti puudub seos tootmismeetodiga:

— hispaania keeles: ecológico,

— taani keeles: økologisk,

— saksa keeles: ökologisch, biologisch,

— kreeka keeles: βιολογικό,

— inglise keeles: organic,

— prantsuse keeles: biologique,

— itaalia keeles: biologico,

— hollandi keeles: biologisch,

— portugali keeles: biológico,

— soome keeles: luonnonmukainen,

— rootsi keeles: ekologisk.”

3. Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 3

Käesolevat määrust kohaldatakse, piiramata seejuures artiklis 1 kindlaksmääratud tooteid reguleerivate ühenduse muude sätete või ühenduse õigusele vastavate tootmist, ettevalmistamist, turustamist, märgistamist ja kontrollimist reguleerivate siseriiklike sätete, sealhulgas toiduainete ja loomasööta käsitlevate õigusaktide kohaldamist.”

4. Artikli 4 lõikes 3 asendatakse määratlus “ettevalmistamine” järgmisega:

“3. *ettevalmistamine* – põllumajandustoodete säilitamine ja/või töötlemine (kaasa arvatud tapmine ja loomakasvatustoodete tükeldamine), samuti pakendamine ja/või mahepõllumajandusmeetodi esitlemisega seotud muudatused värske, konserveeritud ja/või töödeldud toodete märgistamises;”.

5. Artiklile 4 lisatakse järgmised määratlused:

“11. *loomakasvatustoodang* – koduloomade või maa peal elavate kodustatud loomade (sh putukad) ning magedas,

- soolases või riimvees kasvatatavate loomaliikide tootmine. Metsloomade küttimisel saadud tooteid ning kala-püügitooteid ei arvata mahepõllundustoodete hulka;
12. *geneetiliselt muundatud organism (GMO)* – nõukogu 23. aprilli 1990. aasta direktiivi 90/220/EMÜ (geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda päästmise kohta)(*) artiklis 2 määratletud organismid;
13. *GMO-derivaat* – aine, mis on GMOst saadud või selle abil toodetud, kuid ei sisalda GMOsid;
14. *GMOde ja GMO-derivaatide kasutamine* – nende kasutamine toiduainetena, toidu koostisosadena (sh toidu- ja maitselisandid), töötlemise abivahenditena (sh ekstrahendid), söödana, segasöödana, söödatoorainetena, söödalisanditena, sööda töötlemise abivahenditena, teatavate loomasöötades kasutatavate toodetena (direktiivi 82/471/EMÜ(**) alusel), taimekaitsevahenditena, veterinaarravimitena, väetisena, mullaomaduste parandajatena, seemnetena, vegetatiivse paljundusmaterjalina ning elusloomadena;
15. *veterinaarravimid* – nõukogu 26. jaanuari 1965. aasta direktiivi 65/65/EMÜ (ravimeid käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta)(***) artikli 1 lõikes 2 määratletud tooted;
16. *homöopaatilised veterinaarravimid* – nõukogu 22. septembri 1992. aasta direktiivi 92/74/EMÜ (millega laiendatakse direktiivi 81/851/EMÜ reguleerimisala veterinaarravimeid käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ja sätestatakse lisanormid homöopaatiliste veterinaarravimite kohta)(****) artikli 1 lõikes 1 määratletud tooted;
17. *sööt* – nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/373/EMÜ (söödasegu turustamise kohta)(****) artikli 2 punktis a määratletud tooted;
18. *söödatooraine* – nõukogu 29. aprilli 1996. aasta direktiivi 96/25/EÜ (söödatooraine ringluse kohta, millega muudetakse direktiive 70/524/EMÜ, 74/63/EMÜ, 82/471/EMÜ ja 93/74/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 77/101/EMÜ)(*****) artikli 2 punktis a määratletud tooted;
19. *segasööt* – direktiivi 79/373/EMÜ artikli 2 punktis b määratletud tooted;
20. *söödalisandid* – nõukogu 23. novembri 1970. aasta söödalisandeid käsitleva direktiivi 70/524/EMÜ(*****) artikli 2 punktis a määratletud tooted;
21. *teatavad loomasöödas kasutatavad tooted* – nõukogu 30. juuni 1982. aasta direktiivi 82/471/EMÜ (teatavate loomasöödas kasutatavate toodete kohta) reguleerimisalasse kuuluvad tooted;
22. *mahepõllundustootmisüksus/ettevõtte/loomafarm* – käesolevale määrusele vastav tootmisüksus, põllumajandusettevõtte või loomakasvatusettevõtte;
23. *mahepõllunduslik sööt/söödatooraine* – artiklis 6 ettenähtud korras toodetud sööt/söödatooraine;
24. *üleminekujärgus sööt/söödatooraine* – artiklis 6 ettenähtud tootmiseeskirjadele vastav sööt/söödatooraine, välja arvatud üleminekuage, mille puhul kõnealused eeskirjad kehtivad vähemalt aasta enne lõikust;
25. *tavasööt/söödatooraine* – sööt/söödatooraine, mis ei kuulu lõigetes 23 ja 24 mainitud liikidesse.

(*) EÜT L 117, 8.5.1990, lk 15. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 97/35/EÜ (EÜT L 169, 27.6.1997, lk 72).

(**) EÜT L 213, 21.7.1982, lk 8. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 1999/20/EÜ (EÜT L 80, 25.3.1999, lk 20).

(***) EÜT 22, 9.2.1965, lk 369. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 93/39/EMÜ (EÜT L 214, 24.8.1993, lk 22).

(****) EÜT L 297, 13.10.1992, lk 12.

(*****) EÜT L 86, 6.4.1979, lk 30. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 98/97/EÜ (EÜT L 318, 27.11.1998, lk 43).

(*****) EÜT L 125, 23.5.1996, lk 35. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 98/67/EÜ (EÜT L 261, 24.9.1998, lk 10).

(*****) EÜT L 270, 14.12.1970, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 45/1999 (EÜT L 6, 21.1.1999, lk 3.)

6. Artikli 5 lõikele 3 lisatakse järgmine lõik:

“h) toote valmistamisel ei ole kasutatud geneetiliselt muundatud organisme ja/või kõnealustest organismidest saadud tooteid.”

7. Artiklit 5 täiendatakse järgmise lõikega:

“3a. Erandina lõigetest 1—3 võib jätkata artiklis 2 nimetatud määrgistusega kaubamärkide kasutamist kuni 1. juulini 2006

- selliste toodete märgistamisel ja reklaamimisel, mis ei vasta käesolevale määrusele, juhul kui:
- kaubamärgi registreerimist on taotletud enne 22. juulit 1991 (Soome, Austria ja Rootsi puhul enne 1. jaanuari 1995) ning kaubamärk vastab esimesele nõukogu direktiivile 89/104/EMÜ (kaubamärke käsitlevate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta; 21. detsember 1988) (*), ja
 - kaubamärk on varustatud selge, silmatorkava ja kergesti loetava viitega, et tooted ei ole valmistatud vastavalt käesolevas määruses ettenähtud mahepõllundusmeetodile.
- (*) EÜT L 40, 11.2.1989, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud otsusega 92/10/EMÜ (EÜT L 6, 11.1.1992, lk 35)."
8. Artikli 5 lõike 5 algus sõnastatakse järgmiselt:
- “5. Vastavalt lõigetele 1 või 3 märgistatud või reklaamitud taimekasvatussaaduste puhul võib kasutada viiteid ülemineku kohta mahepõllundusmeetoditele, kui:”
9. Artikli 5 lõike 5 punkt d asendatakse järgmisega:
- “d) toode sisaldab ainult ühte põllumajanduslikku päritolu taimset koostisosa.”
10. Artikli 5 lõikele 5 lisatakse järgmine punkt:
- “f) toote valmistamisel ei ole kasutatud geneetiliselt muundatud organisme ega/või sellistest organismidest tuletatud tooteid.”
11. Artikli 5 lõike 5 punktile a lisatakse järgmine alapunkt:
- “i) toote valmistamisel ei ole kasutatud geneetiliselt muundatud organisme ega/või sellistest organismidest saadud tooteid.”
12. Artikli 5 lõige 10 asendatakse järgmisega:
- “10. Artikli 1 lõike 1 punktides a ja b nimetatud tootes ei tohi koostisosa, mis on saadud vastavalt artiklis 6 sätestatud eeskirjadele, esineda koos samasuguse koostisosaga, mis ei ole saadud vastavalt kõnealustele eeskirjadele.”
13. Artikli 6 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- “1. Mahepõllundusmeetodil tootmine eeldab, et artikli 1 lõike 1 punktis a nimetatud toodete, välja arvatud seemnete ja vegetatiivse paljundusmaterjali valmistamisel:
- a) peavad olema täidetud vähemalt I lisas ettenähtud nõuded ja vajaduse korral nendega seotud üksikasjalikud eeskirjad;
 - b) taimekaitsevahenditena, väetistena, mullaomaduste parandajatena, söödana, söödatoorainena, segasöödana, söödalisanditena, direktiivi 82/471/EMÜ alusel loomatoidus kasutatavate ainetena, loomakasvatushoonete ja sisseseade puhastus- ja desinfektsioonivahenditena, kahjurit ja haiguste tõrjevahenditena loomakasvatushoonetes ja sisseseades ning muul eesmärgil, kui see on II lisas seoses teatavate toodetega kindlaks määratud, võib kasutada ainult I lisas mainitud või II lisas loetletud ainetest koosnevaid tooteid. Neid võib kasutada ainult I ja II lisas ettenähtud eritingimuste kohaselt ning ulatuses, mis on kõnealuste liikmesriikide põllumajanduses üldiselt lubatud vastavalt asjakohastele ühenduse sätetele või ühenduse õigusaktidega kooskõlas olevatele siseriiklikele sätetele;
 - c) kasutatakse ainult lõikes 2 nimetatud mahepõllundusmeetodil toodetud seemneid või vegetatiivset paljundusmaterjali;
 - d) ei tohi kasutada geneetiliselt muundatud organisme ja/või sellistest organismidest saadud tooteid, välja arvatud veterinaaravimid.”
14. Artikli 6 lõige 2 asendatakse järgmisega:
- “2. Mahepõllundusmeetod eeldab seemnete ja vegetatiivse paljundusmaterjali puhul, et emataim, kui tegemist on seemnetega, ning ema- ja isataim (-taimed), kui tegemist on vegetatiivse paljundusmaterjaliga, on kasvatatud:
- a) geneetiliselt muundatud organisme ja/või sellistest organismidest saadud tooteid kasutamata ja
 - b) lõike 1 punktides a ja b ettenähtud korras vähemalt ühe põlvkonna või mitmeaastaste taimede puhul kahe kasvuperioodi jooksul.”
15. Artikli 6 lõike 3 punktides a ja b asendatakse kuupäev “31. detsember 2000” kuupäevaga “31. detsember 2003”.
16. Artikli 6 lõikes 4 asendatakse kuupäev “31. detsember 1999” kuupäevaga “31. detsember 2002”.
17. Artikli 7 lõike 1 sissejuhatav lause ja punkt a asendatakse järgmistega:
- “1. Tooted, mille kasutamine vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile b ei ole kõnealuse määruse vastuvõtmisekuupäeval

lubatud, võib kanda II lissasse juhul, kui täidetakse järgmisi tingimusi:

a) kõnealuseid tooteid kasutatakse taimekahjurite ja -haiguste tõrjeks või lautade ja rajatiste puhastamiseks ning desinfitseerimiseks:

— nende kasutamine on vältimatult vajalik kahjuri või teatava kindla haiguse puhul, mille tõrjumiseks ei ole saada teisi bioloogilisi, maaviljeluslikke, füüsikalisi ega sordiaretusvahendeid, ja

— nende kasutamisel on välistatud igasugune otsene kokkupuude seemne, taime või taimsete toodete ning loomade ja loomakasvatussaadustega; mitmeaastaste taimede puhul on otsekontakt siiski lubatud, kuid see ei tohi toimuda taime söödavate osade (viljade) kasvu ajal, tingimusel et kõnealuste toodete kasutamine ei põhjustaks kaudselt jääkainete sisaldumist toote söögikõlblikes osades, ja

— nende kasutamine ei avalda ega suurenda ebasoodsat või saastavat mõju keskkonnale;”

18. Artiklile 7 lisatakse järgmine lõige:

“1b. Loomasöödas kasutatavate mineraalide ja mikroelementidega seoses võib kõnealuste toodete lisaallikad kanda II lissasse tingimusel, et need on loodusliku päritoluga või sünteetiliselt valmistatud, kuid looduslikku päritolu toodetega identses vormis.”

19. Artikli 9 lõikest 11 jäetakse välja sõnad “26. juuni 1989”.

20. Artiklile 9 lisatakse järgmine lõige:

“12.a) piiramata III lisa sätete kohaldamist tagavad liikmesriigid, et lihasaaduste tootmisel loomakasvatustevõtetes toimuksid kontrollimised kõigil tootmisetappidel, nagu tapa-, tükeldus- ja muudel ettevalmistusetappidel enne toote müümist tarbijale, et tehniliste võimaluste piires kindlustada loomakasvatustoodangu jälgitavus kogu tootmis-, töötlemis- ja ettevalmistusahela jooksul loomakasvatustootmisüksusest kuni üksuseni, kus toimub toodete lõplik pakendamine ja/või märgistamine. Nad teatavad võetud meetmetest ja nende jälgimise tulemustest komisjonile koos artiklis 15 nimetatud kontrollakti esitamisega;

b) muude loomakasvatussaaduste jälgitavust, välja arvatud liha, tagavad täiendavad sätted nähakse vastavalt tehnilistele võimalustele ette III lissas;

c) igal juhul võimaldavad artikli 9 alusel võetud meetmed anda tarbijale tagatise, et tooted on valmistatud vastavalt käesolevas määruses ettenähtud eeskirjadega.”

21. Artikli 11 lõike 6 punktis a asendatakse kuupäev “31. detsember 2002” kuupäevaga “31. detsember 2005”.

22. Artiklile 12 lisatakse järgmine punkt:

“Kuid seoses loomakasvatussaaduste tootmist käsitlevate I lisa B jaos nimetatud eeskirjadega võivad liikmesriigid taotleda rangemate eeskirjadega kehtestamist nende territooriumil toodetavate elusloomade ja loomakasvatussaaduste suhtes, tingimusel et kõnealused eeskirjad on kooskõlas ühenduse seadustega ning ei keela ega piira käesolevas määruses ettenähtud nõuetele vastavate muude elusloomade ja loomakasvatussaaduste turustamist.”

23. Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 13

Artiklis 14 ettenähtud korras võib vastu võtta:

— käesoleva määruse kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad,

— I–IV ning VI, VII ja VIII lisa muudatused,

— V lisa muudatused, mille eesmärk on määratleda ühenduse logo, mis peab kaasnema viitega toodete kontrollisüsteemi alla kuulumise kohta või kõnesolevat viidet asendada,

— piirangud ja rakendusmeetmed seoses artikli 6 lõike 1 punktis d nimetatud veterinaarravimitele antud erandi kohaldamisega,

— teaduslikel tõenditel ja tehnika saavutustel põhinevad meetmed geneetiliselt muundatud organismide ja nende derivaatide kasutamise keelu kehtestamiseks, eelkõige silmas pidades vältimatu saastatuse miinimummäära, mida ei tohi ületada.”

24. Artikli 15 järele lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 15a

Seoses käesolevas määruses ettenähtud meetmetega, eelkõige nendega, mis komisjonil tuleb võtta artiklites 9 ja 11 ning tehnilistes lisades sätestatud eesmärkide täitmiseks,

eraldatakse igal aastal eelarvementluse käigus vajalikud assigneeringud.”

25. Käesoleva määruse lisa alusel muudetakse I, II, III ja VI lisa ning lisatakse VII ja VIII lisa.

Artikkel 2

I lisa B ja C jaos nimetatud üleminekuaja nõuete täitmiseks võetakse 2000. aasta 24. augustile eelnenud ajavahemikku arvesse juhul, kui ettevõtja suudab kontrollivale ametiasutusele või kontrolliasutusele tõestada, et tema toodang oli selle aja jooksul kooskõlas kehtivate siseriiklike sätetega, või kõnealuste siseriiklike sätete puudumise korral vastas liikmesriikide poolt heaks kiidetud või tunnustatud tavanormidele.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. juuli 1999

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 24. augustist 2000. Kuid käesolevas määruses sätestatud keelud seoses geneetiliselt muundatud organismide ja nende derivaatide kasutamisega ning eelkõige määruse (EMÜ) nr 2092/91 artikli 5 lõike 3 punkti h, lõike 5 punkti f ja lõike 5a alapunkti i ning artikli 6 lõike 1 punkti d ja lõike 2 punkti a ning I lisa B jao punkti 4.18 sätteid kohaldatakse viivitamata.

Nõukogu nimel

eesistuja

K. HEMILÄ

LISA

I. I lisa muudetakse järgmiselt:

1. jaost "Taimed ja taimekasvatussaadused" jäetakse välja punkt loomade ja loomakasvatussaaduste kohta;
2. pealkiri "Taimed ja taimekasvatussaadused" asendatakse pealkirjaga "A. Taimed ja taimekasvatussaadused";
3. lisatakse järgmine pealkiri ning jaod:

"B. JÄRGMISTESSE LIIKIDESSE KUULUVAD LOOMAD JA LOOMAKASVATUSSAADUSED: VEISED (SH PÜHVLIID JA PIISONID), SEAD, LAMBAD, KITSED, HOBUSLASED, KODULINNUD.

1. Üldpõhimõtted

- 1.1. Loomakasvatus on paljude mahepõllumundustootmisega tegelevate põllumajandusettevõtete lahutamatu osa.
- 1.2. Loomakasvatus peab aitama tasakaalu saavutada põllumajandusliku tootmise süsteemide vahel, rahuldades põllukultuuride toitainetevajadust ning parandades mulla orgaaniliste ainete sisaldust. Loomakasvatus võib sellisel viisil aidata luua ning säilitada vastastikust seost pinnase ja taimede, taimede ja loomade ning loomade ja pinnase vahel. Selle põhimõtte kohaselt ei ole tootmine, millel puudub side maaga (*hors sol* — tootmine), käesolevas määruuses ettenähtud eeskirjadega kooskõlas.
- 1.3. Kasutades taastuvat looduslikku ressursi (loomasõnnik, kaunvili ja söödakultuurid) võimaldab taime- ja/või loomakasvatussüsteem koos karjatamissüsteemidega pika aja jooksul säilitada ja parandada mullaviljakust ning kaasa aidata säästva põllumajanduse arengule.
- 1.4. Mahepõllumajanduslik loomakasvatus on maaga seotud tegevus. Välja arvatud erandi puhul, mis on antud käesoleva lisa alusel, peab loomadel olema juurdepääs vabaalale ning vabaala ühikule vastav loomade arv peab olema piiratud, et tagada looma- ja taimekasvatuse ühtne korraldus tootmisüksuses ning sel viisil võimalikult suurel määral vähendada igasuguse reostuse teket, eelkõige pinnase ning pinna- ja põhjavee reostumist. Loomade arv peab olema võimalikult täpselt vastavuses kasutatava maa-alaga, et ei tekiks ülekarjatamise ega erosiooniprobleeme ning et sõnniku laotamisel oleks igati võimalik vältida kahjulikku mõju keskkonnale. Loomasõnniku kasutamise üksikasjalikud eeskirjad on kindlaks määratud 7. jaos.
- 1.5. Mahepõllumajandusliku loomakasvatusevõtte ühes tootmisüksuses tuleb kõiki loomi kasvatada käesolevas määruuses ettenähtud eeskirjade kohaselt.
- 1.6. Kuid loomakasvatusevõttes võib pidada loomi, kelle kasvatamine ei vasta käesolevas määruuses ettenähtud eeskirjadele, kui neid loomi kasvatatakse tootmisüksustes, mille hooned ja maatükid on kindlalt eraldatud sellistest üksustest, kus tootmine toimub käesoleva määruuse eeskirjade kohaselt, ning tingimusel, et üksustes peetavad loomad on eri liigist.
- 1.7. Erandina sellest põhimõttest võivad loomad, kelle kasvatamine ei vasta käesolevas määruuses ettenähtud eeskirjadele, kasutada aastas piiratud ajavahemiku jooksul käesolevale määruusele vastava üksuse karjamaad, kui kõnealused loomad on pärit ekstensiivsest loomakasvatusest (vastavalt määruuse (EÜ) nr 950/97 (*) artikli 6 lõikele 5 või kõneluses määruuses mainimata muude liikide puhul, et loomade arv vastab 170 kg lämmastikule hektari kohta aastas, nagu on kindlaks määratud käesoleva määruuse VII lisas), ning tingimusel, et käesoleva määruuse nõuete kohaselt kasvatatavad muud loomad ei viibi sellel ajal samal karjamaal. Kõnealuse erandi kasutamiseks on tarvis kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse eelnevat luba.
- 1.8. Teise erandina kõnealusest põhimõttest võib käesolevas määruuses ettenähtud eeskirjade kohaselt kasvatatavaid loomi karjata ühisel maal, kui:
 - a) seda maad ei ole vähemalt kolme aasta jooksul töödeldud toodetega, mille kasutamine ei ole käesoleva määruuse II lisa alusel lubatud;
 - b) kõnealusel maal karjatatavad loomad, kelle kasvatamine ei vasta käesolevas määruuses ettenähtud nõuetele, on pärit vastavalt määruuse (EÜ) nr 950/97 artikli 6 lõikes 5 määratletud ekstensiivsest tootmisest; või kõnealuse määruuse alla mittekuuluvate muude liikide puhul loomade arv vastab 170 kg lämmastikule hektari kohta käesoleva määruuse VII lisa kohaselt;

- c) käesolevas määruses ettenähtud tingimuste kohaselt kasvatatud ja kõnealust maad kasutatavalt loomadelt saadud loomakasvatussaadusi ei arvata mahepõllundusliku toodangu hulka, kui kontrollivale ametiasutusele või kontrolliasutusele ei suudeta tõestada, et kõnealused loomad on nõuetele vastaval viisil eraldatud nendest loomadest, kelle kasvatamise tingimused ei vasta käesolevas määruses ettenähtud eeskirjadele.

2. Üleminek

2.1. Maa üleminek mahepõllunduslikule loomakasvatusele

- 2.1.1. Tootmisüksuse üleminekuga seoses tuleb kogu tootmisühiku söödakasvatusalal täita mahepõllundustootmise eeskirju ning kasutada käesoleva lisa A jaos taimede ja taimsete saaduste suhtes kehtestatud üleminekuage.

- 2.1.2. Erandina sellest põhimõttest võib mittetaimetoiduliste loomade karjamaade, vabapidamis- ning jalutusala üleminekuagega lühendada ühe aastani. Seda üleminekuagega võib lühendada kuue kuuni, kui asjaomast maad on lähiminekis töödeldud üksnes käesoleva määruse II lisas nimetatud ainetega. Kõnealuse erandi kasutamiseks on tarvis kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse luba.

2.2. Elusloomade ja loomakasvatussaadustega seotud üleminek

- 2.2.1. Kui loomakasvatussaadusi kavatakse müüa mahepõllundustoodetena, peab loomakasvatases täitma käesolevas määruses ettenähtud eeskirju vähemalt:

- 12 kuud, kuid mitte vähem kui kolmveerandi eluea ulatuses, hobuslaste ja veiste (kaasa arvatud pühvli- ja piisoniliigid) liha tootmise puhul,
- 6 kuud väikemäletsejate ja sigade puhul; kuid kolme kuu pikkuse üleminekuaja kestel, mis lõpeb 24. augustil 2003, on sigade kohta kehtiva üleminekuaja pikkus neli kuud,
- 6 kuud piima tootmiseks kasutatavate loomade puhul; kuid kolme kuu pikkuse üleminekuaja kestel, mis lõpeb 24. augustil 2003, on üleminekuaja pikkus kolm kuud,
- 10 nädalat alla kolme päeva vanustena sissetoodud kodulindude liha tootmise puhul,
- 6 kuud munade tootmiseks kasutatavate kodulindude puhul.

- 2.2.2. Erandina lõikest 2.2.1. ning looma- või linnukarja moodustamiseks võib liha tootmiseks kasvatatavaid vasikaid ja väikemäletsejaid mahepõllunduslikult kasvatatud loomadena müüa üleminekuaja kestel, mis lõpeb 31. detsembril 2003, kui:

- loomad on pärit ekstensiivsest loomakasvatusest,
- loomi on müügi või tapmiseni kasvatatud mahepõllundustootmisüksuses, vasikaid vähemalt kuus kuud ning väikemäletsejaid kaks kuud,
- loomade päritolu vastab lõike 3.4 neljandas ja viiendas alapunktis esitatud tingimustele.

2.3. Üheaegne üleminek

- 2.3.1. Erandina lõigetest 2.2.1, 4.2 ja 4.4 lühendatakse kogu tootmisüksuse üheaegse ülemineku puhul, mis hõlmab elusloomi, karjamaid ja/või loomasööda kasvatamisega seotud maa-alasid, üheaegse üleminekuaja kogupikkust nii elusloomade, karjamaade ja/või loomasööda kasvatamiseks kasutatava maa puhul 24 kuuni, kui täidetakse järgmisi tingimusi:

- a) erandit kohaldatakse ainult olemasolevate loomade ja nende järglaste ning samal ajal ka loomasööda kasvatamiseks/loomade karjatamiseks kasutatava maa suhtes enne ümberkorralduste alustamist;
- b) loomi söödetakse põhiliselt tootmisüksuse toodetega.

3. Loomade päritolu

- 3.1. Tõu- või liinide valikul tuleb arvesse võtta loomade kohanemist kohalike tingimustega; nende elujõulisust ning vastupanuvõimet haigustele. Peale selle püütakse tõu või liinide valimisel vältida teatavaid haigusi või terviseprobleeme, mis on seotud mõne intensiivtootmises kasutatud tõu või liiniga (nt sigade stressisündroom, PSE-sündroom, äkksurm, iseeneslik abort, keisrilõiget vajavad rasked poegimised jne). Eelistada tuleks omamaiseid tõuge ja liine.

- 3.2. Elusloomad peavad olema pärit tootmisüksustest, mis vastavad artiklis 6 ja käesolevas lisas ettenähtud eri liiki loomakasvatussaaduste tootmise eeskirjadele. Kõnealust tootmissüsteemi tuleb rakendada kogu loomade eluaja jooksul.
- 3.3. Esimese erandina võib kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse eelneva loa alusel loomakasvatustootmisüksuses olevad elusloomad, kes ei vasta käesolevas määruses ettenähtud eeskirjadele, viia üle mahepõllunduslikule tootmisele.
- 3.4. Teise erandina, kui looma- või linnukari moodustatakse esimest korda ning mahepõllunduslikult kasvatatud loomi ei ole vajalikul arvul saada, võib mahepõllunduslikku loomakasvatussüsteemi tuua mittemahepõllunduslike meetodite abil kasvatatud loomi järgmistel tingimustel:
- munade tootmiseks mõeldud noorkanad ei tohi olla vanemad kui 18 nädalat,
 - broilerite tootmiseks mõeldud tibud peavad vastavast tootmisüksusest lahkumise ajal olema nooremad kui kolm päeva,
 - pühvlid peavad olema nooremad kui kuus kuud,
 - vasikad ja hobused peavad kohe pärast võõrutamist olema kasvatatud käesolevas määruses ettenähtud eeskirjade järgi ning igal juhul olema nooremad kui kuus kuud,
 - uted ja kitsed peavad kohe pärast võõrutamist olema kasvatatud käesolevas määruses ettenähtud eeskirjade järgi ning olema igal juhul alla 45 päeva vanad,
 - põrsad peavad kohe pärast võõrutamist olema kasvatatud käesolevas määruses ettenähtud eeskirjade kohaselt ning nad peavad kaaluma alla 25 kilo.
- 3.5. Seda erandit, mille andmiseks peab olema kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse eelnev luba, kohaldatakse üleminekuaja suhtes, mis lõpeb 31. detsembril 2003.
- 3.6. Kolmanda erandina, kui mahepõllundusmeetodite abil kasvatatud loomi ei ole saada, võib kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus anda loa looma- või linnukarja uuendamiseks või üleminekuks, kui:
- a) loomade suremus haiguste või katastroofi tõttu on suur;
 - b) munade tootmiseks mõeldud noorkanad on kuni 18 nädala vanused;
 - c) liha tootmiseks mõeldud kodulinnud on vähem kui kolm päeva vanad ning põrsaste kaal kohe pärast võõrutamist on alla 25 kg.
- Punktides b ja c esitatud juhtudel antakse luba üleminekuajaks, mis lõpeb 31. detsembril 2003.
- 3.7. Liha tootmiseks mõeldud sigade, noorkanade ja kodulindude puhul vaadatakse kõnealune üleminekuajaga seotud erand uuesti läbi enne üleminekuaja lõppu, et kindlaks teha, kas kõnealust tähtaega on vaja pikendada.
- 3.8. Neljanda erandina, kui mahepõllunduslikult toodetud loomi ei ole saada ning ainult kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse loa, võib looma- või linnukarja loomuliku juurdekasvu täiendamiseks ja uuendamiseks mittemahepõllunduslikest loomakasvatusevõtetest sisse tuua emasloomi (nullipaar) kuni 10 % täiskasvanud hobuslaste või veiste (kaasa arvatud pühvli- ja piisoniliigid) arvust ja kuni 20 % täiskasvanud sigade, lammaste ja kitsede arvust aastas.
- 3.9. Eespool nimetatud erandites kindlaksmääratud protsendimäärad ei kehti tootmisüksuste suhtes, kus on alla kümne hobuslaste või veise või alla viie sea, lamba või kitse. Nendes tootmisüksustes piirdub eespool mainitud uuendamine kõige rohkem ühe loomaga aastas.
- 3.10. Kõnealuseid protsendimäärasid võib vastavalt kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse arvamusele ja nende heakskiidu korral suurendada kuni 40 protsendi võrra järgmistel erijuhtudel:
- loomakasvatusevõtte oluline laiendamine,
 - tõu vahetamine,
 - uue loomakasvatusharu kujundamine.
- 3.11. Viienda erandina võib mittemahepõllunduslikust loomakasvatusevõttest sisse tuua isasloomi tõuaretuseks, kui edaspidi kasvatatakse ja söödetakse loomi käesolevas määruses ettenähtud eeskirjade kohaselt.

- 3.12. Kui loomad on pärit tootmisüksustest, kus tootmine ei toimu käesoleva määruse eespool nimetatud lõigetes 3.3-3.11 ettenähtud tingimuste ja piirangute kohaselt, kuid tooteid kavatsetakse müüa mahepõllundusliku toodanguna, siis tuleb kinni pidada lõikes 2.2.1 ettenähtud ajavahemikest, ning kõnealuste ajavahemike jooksul tuleb täita kõiki käesolevas määruses ettenähtud eeskirju.
- 3.13. Loomade hankimisel käesolevale määrusele mittevastavatest tootmisüksustest tuleb erilist tähelepanu pöörata loomade tervisekaitsemeetmetele. Kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus võib olenevalt kohalikest tingimustest rakendada selliseid erimeetmeid nagu lausteimimine ja karantiin.
- 3.14. Komisjon esitab 31. detsembriks 2003 ettekande mahepõllunduslikult kasvatatud elusloomade kättesaadavuse kohta, et vajaduse korral teha ettepanek alalisele komiteele, et tagada kogu mahepõllundusliku lihatoodangu saamine mahepõllundusettevõttes sündinud ja kasvatatud loomadelt.
4. **Sööt**
- 4.1. Sööt peab loomade arengu eri astmetel rahuldama nende toitumisvajadusi ning selle kaudu ei kavatseta tagada mitte toodangu suurendamist, vaid kvaliteedi parandamist. Nuumamine on lubatud niivõrd, kui võrd seda on võimalik katkestada kasvatamise igas järgus. Sundsöötmine on keelatud.
- 4.2. Loomi tuleb sööta mahepõllunduslikult toodetud söödaga.
- 4.3. Peale selle tuleb loomi kasvatada vastavalt käesolevas lisas ettenähtud eeskirjadele, eelistades tootmisüksuses kasvatatud sööta, või juhul, kui see ei ole võimalik, kasutada teistes üksustes või ettevõtetes toodetud sööta, kus tootmine toimub käesoleva määruse sätete kohaselt.
- 4.4. Keskmiselt 30 % söödaratsioonist võib koosneda üleminekujärgus olevast söödast. Kui üleminekujärgus olev sööt on pärit oma ettevõttest, siis võib selle osakaalu suurendada kuni 60 protsendini.
- 4.5. Noorimetajate söötmine peab põhinema naturaalsel piimal, eelistatavalt emapiimal. Kõiki imetajaid tuleb toita naturaalse piimaga minimaalse ajavahemiku jooksul, mille pikkus sõltub kõnealusest liigist ja on veiste (k.a pühvli- ja piisoniliigid) ning hobuslaste puhul kolm kuud, lammaste ja kitsede puhul 45 päeva ning sigade puhul 40 päeva.
- 4.6. Vajaduse korral määravad liikmesriigid kindlaks alad või piirkonnad, kus tegeldakse rändkarjakasvatusega (kaasa arvatud loomade liikumine mägedes asuvatele karjamaadele), ilma et see piiraks loomade käesolevas lisas ettenähtud söötmist käsitlevate sätete kohaldamist.
- 4.7. Taimtoiduliste kasvatamise süsteemid peavad põhinema karjamaade maksimaalsel kasutamisel vastavalt nende ligipäätavusele eri aastaegadel. Vähemalt 60 % igapäevase toidunormi kuivainest peab koosnema koresöödast värske või kuivisööda või silona. Kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus võib sellest olenemata piimandusettevõtete loomade puhul anda loa kõnealuse määra vähendamiseks 50 protsendini kõige rohkem kolmeks kuuks lüpsiperioodi alguses.
- 4.8. Erandina lõikest 4.2 on 24. augustil 2005. aastal lõppeva üleminekuaja jooksul lubatud tavasööda kasutamine piiratud kogustes, kui ettevõtjal ei ole võimalik ainult mahepõllunduslikku sööta saada. Tavasööda maksimaalne lubatud osakaal aastas on taimtoiduliste loomade puhul 10 % ning muude loomaliikide puhul 20 %. Kõnealused kogused arvutatakse välja igal aastal põllumajandusliku päritoluga söödas sisalduva kuivaine osakaaluna. Tavasööda suurim lubatud osakaal päevases söödaratsioonis peab moodustama 25 % kuivainest, välja arvatud rändkarjatamise aeg.
- 4.9. Erandina lõikest 4.8 võivad liikmesriikide pädevad asutused loomasööda kao puhul, mis on toimunud eelkõige erandlike ilmastikutingimuste tõttu, anda loa tavasööda osakaalu suurendamiseks ajutiselt ning konkreetses piirkonnas, kui sellise erandi andmine on õigustatud. Pädeva asutuse loal kohaldab kontrolliv asutus või kontrolliasutus kõnealust erandit konkreetsete ettevõtjate suhtes.
- 4.10. Kodulindude söödaratsioon nuumaperioodil peab sisaldama vähemalt 65 % teravilja.
- 4.11. Sigade ja kodulindude päevasele söödakogusele tuleb lisada koresööta värske või kuivisööda või silona.
- 4.12. Silo valmistamisel võib lisa- ja abiainetena kasutada ainult I lisa D jao jaotistes 1.5 ja 3.1 loetletud tooteid.

- 4.13. Põllmajandusliku päritoluga tavasööta võib loomasöödana kasutada ainult juhul, kui see on kantud II lisa C jao 1. jaotise loetelusse (taimne sööt), kui seoses käesolevas lisas kehtestatud koguseliste piirangutega ei ole teisiti ette nähtud, ning ainult juhul, kui sööda tootmisel või ettevalmistamisel ei ole kasutatud keemilisi lahuseid.
- 4.14. Loomset sööta (kas tava- või mahepõllunduslikku) võib kasutada ainult juhul, kui see on kantud II lisa C jao 2. jaotise loetelusse, kui käesolevas lisas kehtestatud koguselised piirangud ei näe ette teisiti.
- 4.15. Hiljemalt 24. augustiks 2003 vaadatakse läbi II lisa C jao jaotised 1, 2 ja 3 ning D jagu, et kõrvaldada sealt eelkõige sätteid, mis käsitlevad põllumajanduslikku päritolu tavasööta, mida ühenduses mahepõllunduslikult piisavas koguses toodetakse.
- 4.16. Loomade toitainetevajaduse rahuldamiseks tohib loomasöödana kasutada ainult neid tooteid, mis on loetletud II lisa C jao 3. jaotises (mineraalset päritolu söödad) ning D jao jaotistes 1.1 (mikroelemendid) ja 1.2 (vitamiinid, provitamiinid ja samalaadse mõjuga keemiliselt täpselt määratletud ained).
- 4.17. Loomasöödas tohib kasutada ainult II lisa D jao jaotistes 1.3 (ensüümid), 1.4 (mikroorganismid), 1.6 (sideained, paakumisvastased ained, koagulandid), 2 (teatavad loomasöödas kasutatavad tooted) ja 3 (loomasööda abiained) loetletud tooteid eespool mainitud liikidele vastavatel eesmärkidel. Antibiootikume, koktsidiostaatikume, raviaineid, kasvustimulaatoreid ja teisi kasvu soodustamiseks või toodangu suurendamiseks mõeldud aineid ei tohi loomasöödas kasutada.
- 4.18. Sööda, söödatoorainete, segasööda, söödalisandite, sööda abianete ja teatavate loomasöödas kasutatavate toodete valmistamisel ei tohi kasutada geneetiliselt muundatud organisme ja nendest saadud tooteid.
5. **Haiguste ennetamine ja veterinaarravi**
- 5.1. Haiguste ennetamine mahepõllunduslikus loomakasvatuses tugineb järgmistele põhimõtetele:
- asjakohane tõugude või liinide valik vastavalt 3. jaos täpsustatud eeskirjadele;
 - iga loomaliigi vajadustele vastavate loomakasvatustavade rakendamine haigustele vastupanuvõime suurendamiseks ning nakkuste ennetamiseks;
 - kvaliteetse sööda kasutamine koos regulaarse liikumise ja pääsuga karjamaale, mis tugevdavad loomade loomulikku immuunsust;
 - vajaliku loomkoormuse tagamine, vältides niiviisi liigset tihedust ning loomade sellest tulenevaid terviseprobleeme.
- 5.2. Eespool mainitud põhimõtted peaksid vähendama loomade terviseprobleeme sedavõrd, et nende abil on võimalik haigusi ennetada.
- 5.3. Kui hoolimata kõigist eespool mainitud ennetusmeetmetest loom haigestub või saab viga, tuleb teda viivitamata ravida, vajaduse korral teistest loomadest eraldi ning nõuetekohases laudas.
- 5.4. Veterinaarravimite kasutamisel mahepõllunduses tuleb kinni pidada järgmistest põhimõtetest:
- keemiliselt sünteetisid allopaatiliste veterinaarravimite või antibiootikumide asemel kasutatakse taimravitooteid (nt taimeekstraktid (välja arvatud antibiootikumid), essentsid jne), homöopaatilisi tooteid (nt taimsed, loomsed või mineraalained) ja mikroelemente ning II lisa C jao 3. jaotises loetletud tooteid, kui nende ravitoime loomaliigi ja haiguse puhul on tõhus;
 - kui eespool nimetatud toodete kasutamine haiguse või vigastuse ravimisel osutub ebatõhusaks või tõenäoliselt on ebatõhus ning ravi on vajalik looma kannatuste või vaevuste vältimiseks, siis võib loomaarsti vastutusel kasutada keemiliselt sünteetisid allopaatilisi veterinaarravimeid või antibiootikume;
 - keemiliselt sünteetisid allopaatiliste veterinaarravimite või antibiootikumide kasutamine haiguste ennetamisel on keelatud.

- 5.5. Lisaks eespool nimetatud põhimõtetele kehtestatakse järgmised eeskirjad:
- kasvu soodustamiseks või toodangu suurendamiseks mõeldud ainete kasutamine (sealhulgas antibiootikumid, koktsidiostaatikumid ja muud kunstlikud kasvusoodustajad) ning hormoonide või samalaadsete ainete kasutamine paljunemise reguleerimiseks (nt inna esilekutsumine või sünkroonimine) või muul eesmärgil on keelatud. Sellest olenemata võib üksikloomale manustada hormoone veterinaarravina;
 - lubatud on loomade veterinaarravi ning hoonete, riistade ja sisseade töötlemine, kui see on siseriiklike või ühenduse õigusaktide alusel kohustuslik, kaasa arvatud immunoloogiliste veterinaarravimite kasutamine, kui piirkonnas, kus tootmisüksus asub, on esinenud haigusi.
- 5.6. Veterinaarravimite kasutamise korral tuleb selgesti registreerida ravimi liik (k.a farmakoloogilised aktiivained), samuti diagnoosi üksikasjad, annused, manustamisviis, ravi kestus ning seaduslik keeluaeg. Kõnealune info tuleb teatavaks teha kontrollivale ametiasutusele või kontrolliasutusele enne elusloomade või loomakasvatussaaduste turustamist mahepõllunduslike toodetena. Ravi saanud loomad tuleb selgesti märgistada, suured loomad ükshaaval, kodulinnud ja väikeloomad ükshaaval või partiidena.
- 5.7. Keeluaeg loomale tavalistes kasutustingimustes allopaatilise veterinaarravimi manustamise ja sellest loomast mahepõllunduslike toiduainete tootmise vahel peab olema kaks korda nii pikk, kui seadusega ettenähtud keeluaeg, või 48 tundi, kui keeluaega ei ole määratud.
- 5.8. Välja arvatud juhul, kui on tegemist vaktsineerimistega, parasiitidevastase ravi või liikmesriikide poolt kehtestatud kohustuslike haigustõrjeprogrammidega, mille puhul loomale või loomarihmale tehakse rohkem kui kaks või maksimaalselt kolm keemiliselt sünteesitud allopaatilise veterinaarravimi või antibiootikumi kuuri aastas (või üle ühe ravikuuri, kui loomade tootliku elutsükli pikkus on alla aasta), ei tohi asjaomaseid loomi või nendest saadud tooteid müüa käesolevale määrusele vastava toodanguna ning loomade suhtes tuleb kehtestada käesoleva lisa 2. jaos ettenähtud üleminekuajad, kui kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus ei otsusta teisiti.
6. **Loomakasvatustavad, loomakasvatussaaduste transport ja identifitseerimine**
- 6.1. *Loomakasvatustavad*
- 6.1.1. Põhimõtteliselt peaks mahepõllunduslikult kasvatatud loomade paljundamine põhinema looduslikel meetoditel. Sellele vaatamata on lubatud kunstlik seemendamine. Teised kunstliku paljundamise vormid (nt embüo siirdamine) on keelatud.
- 6.1.2. Toiminguid nagu kummipaelte kinnitamine lammaste sabade külge, sabakärpimine, hammaste eemaldamine, noka lühendamine ja sarvede eemaldamine ei tohi mahepõllunduses süstemaatiliselt teha. Kontrollivad ametiasutused või kontrolliasutused võivad siiski anda loa kõnealustest toimingutest mõne tegemiseks turvalisuse tõttu (nt noorloomade sarvede eemaldamine) või kui eesmärgiks on loomade tervise, heaolu või hügieenitingimuste parandamine. Neid toiminguid peab tegema kvalifitseeritud personal looma seisukohalt kõige sobivamas eas nii, et looma kannatused oleksid võimalikult väikesed.
- 6.1.3. Füüsiline kastreerimine on lubatud toodete kvaliteedi ning traditsiooniliste tootmistavade säilitamiseks (lihasead, härjad, kohikuked jne), ent ainult lõike 6.1.2 viimases lauses ettenähtud tingimustel.
- 6.1.4. Loomade lõa otsas hoidmine on keelatud. Erandina kõnealusest põhimõttest võib kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus lubada kasutada sellist tava üksikloomade puhul, kui ettevõtja põhjendab, et lõastamine on vajalik turvalisuse või heaolu tõttu ning kestab ainult lühikest aega.
- 6.1.5. Erandina lõikest 6.1.4 võivad kariloomad olla lõastatud hoonetes, mis olid olemas juba enne 24. augustit 2000, kui loomad saavad regulaarselt liikuda ning nende kasvatamisel täidetakse loomade heaolu nõudeid, kindlustades neile nii mugavad allapanuga kohad kui ka individuaalse kohtlemise. Kõnealuse erandi saamiseks on tarvis kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse luba ning seda kohaldatakse üleminekuaja suhtes, mis lõpeb 31. detsembril 2010.
- 6.1.6. Peale selle võivad erandkorras väikepõllumajandusettevõtete kariloomad olla lõastatud juhul, kui loomi ei ole võimalik hoida nende käitumistavadele vastavates rühmades, kuid sellisel juhul peavad loomad saama vähemalt kaks korda nädalas karjamaale, uiteväljale või vabajalutusalale.

Selle erandi saamiseks on tarvis kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse luba ning seda kohaldatakse põllumajandusettevõtjate suhtes, kes täidavad 24. augustini 2000 kehtivaid mahepõllundusliku loomakasvatuse eeskirju või nende puudumise korral liikmesriikides heaks kiidetud või tunnustatud tavanorme.

- 6.1.7. Enne 31. detsembrist 2006 esitab komisjon ettekande lõike 6.1.5 sätete rakendamise kohta.
- 6.1.8. Kui loomi kasvatatakse rühmadena, siis oleneb rühma suurus loomade arenguetapist ning asjaomaste liikide käitumiseärasustest. Loomade pidamine tingimustes või toidul, mis võib põhjustada aneemiat, on keelatud.
- 6.1.9. Kodulindude minimaalne tapavanus on:
- tibude puhul 81 päeva,
 - kohikukkede puhul 150 päeva,
 - pekingi partide puhul 49 päeva,
 - muskuspartide puhul 70 päeva,
 - isaste muskuspartide puhul 84 päeva,
 - sinikaelpartide puhul 92 päeva,
 - pärllkanade puhul 94 päeva,
 - kalkunite ja rösthanede puhul 140 päeva.
- Tootjad, kes ei rakenda kõnealuseid minimaalseid tapaaegu, peavad kasvatama aeglase kasvuga liine.

6.2. *Transport*

- 6.2.1. Loomade transportimine peab toimuma loomadele võimalikult vähe stressi põhjustaval viisil ning kooskõlas riigi või ühenduse kehtivate õigusaktidega. Peale- ja mahalaadimine peab toimuma ettevaatlikult ning elektrilisi stimulaatoreid kasutamata. Allopaatiliste rahustite kasutamine enne transportimist või transportimise ajal on keelatud.
- 6.2.2. Tapmise eel ja ajal tuleb loomi kohelda minimaalset stressi tekitaval viisil.

6.3. *Loomakasvatustoodangu identifitseerimine*

- 6.3.1. Elusloomade ja loomakasvatustoodangu identifitseerimine peab toimuma kõigil tootmis-, ettevalmistamis-, transpordi- ja turustamisetappidel.

7. **Sõnnik**

- 7.1. Direktiivis 91/676/EMÜ (**) kindlaksmääratud põllumajandusettevõttes kasutatava laudasõnniku koguhulga lämmastiksisaldus ei tohi eespool mainitud direktiivi III lisas kindlaksmääratud koguse alusel olla üle 170 kg kasutatava põllumajandusmaa hektari kohta aastas. Vajaduse korral vähendatakse üldist loomade tihedust, et eespool nimetatud piirmäära mitte ületada.
- 7.2. Eespool nimetatud sobiva loomkoostumise määramiseks teevad liikmesriikide pädevad asutused VII lisas esitatud arvandmetele toetudes kindlaks need loomakasvatustootmisüksused, kus mitmesuguste loomaliikide pidamisel kasutatakse sõnnikut, mis sisaldab 170 kg lämmastikku põllumajandusmaa hektari kohta aastas.
- 7.3. Liikmesriigid teevad komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatavaks kõik kõnealustest arvandmetest kõrvalekaldumised ning esitavad nende muutuste põhjendused. See nõue on seotud ainult loomade maksimaalse arvu väljaarvutamise tagamiseks, et ei ületataks piirmäära, mille kohaselt peab laudasõnnik sisaldama 170 kg lämmastikku hektari kohta aastas. See ei piira 8. jaos ning VIII lisas ettenähtud loomade tihedust, mille puhul peetakse silmas loomade tervislikku seisundit ja üldist heaolu.

- 7.4. Mahepõllundusettevõtted võivad mahepõllunduslikult toodetud sõnniku jagamisel teha koostööd teiste majandite ja ettevõtjatega, kes täidavad käesolevas määruses ettenähtud eeskirju. Sõnniku ülemmäär 170 kg lämmastikku kasutatava põllumajandusmaa ühe hektari kohta aastas arvutatakse kõigi eespool nimetatud koostöös osalevate mahepõllundustootmisüksuste põhjal.
- 7.5. Liikmesriigid võivad kehtestada lõigetes 7.1-7.4 kindlaksmääratud piirmääradest väiksemad määrad, arvesse võttes asjaomase piirkonna iseärasusi, muude lämmastikväetiste kasutamist kõnealuses piirkonnas ning mullast taimedesse minevat lämmastikku.
- 7.6. Sõnniku hoidlad peavad olema võimsusega, et oleks välistatud vee reostumine otsese voolamise või lekke ja pinnasesse imbumise kaudu.
- 7.7. Et kindlustada väetisevarude arukat majandamist, peab selliste sõnnikuhooldate võimsus olema suurem kui ladustamisvõimsus, mis on vajalik aasta kõige pikemal perioodil, kui sõnniku laotamine ei ole asjakohane (vastavalt liikmesriikide headele põllumajandustavadele) või juhul, kui sõnniku laotamine on keelatud, sest tootmisüksus asub nitraaditundlikuks tunnistatud maa-alal.
8. **Vabaalad ja laudad**
- 8.1. *Üldpõhimõtted*
- 8.1.1. Laudatingimused peavad vastama loomade bioloogilistele ja etoloogilistele vajadustele (nt vajaliku liikumisvabaduse ja mugavusega seotud käitumistavadele). Toit ja vesi peavad olema loomadele kergesti kättesaadavad. Hoone soojustus, küte ja ventilatsioon peavad tagama, et õhuringlus, tolmusisaldus, temperatuur, suhteline õhuniiskus ja gaasisisaldus püsib tasemel, mis ei kahjusta loomade tervist. Hoonel peab olema piisav loomulik õhuvahetus ning piisavalt päevavalgust.
- 8.1.2. Vabaalad, vabajalutusladad või uiteväljad peavad kohalikest ilmastikutingimustest ning karja tõulistest iseärasustest olenevalt pakkuma vajaduse korral piisavat kaitset vihma, tuule, päikese ja äärmuslike temperatuuride eest.
- 8.2. *Loomade tihedus ja ülekarjatamisest hoidumine*
- 8.2.1. Loomade pidamine laudas ei ole kohustuslik sellistes piirkondades, kus ilmastikutingimused võimaldavad loomi väljas pidada.
- 8.2.2. Loomade tihedus hoonetes peab kindlustama loomadele mugavuse ja üldise heaolu, mis eelkõige sõltub loomaliigist, tõust ning loomade vanusest. Arvestada tuleb ka loomade käitumistavasid, mis sõltuvad eelkõige loomarühma suuruselt ning loomade soost. Optimaalse loomade tihedusega taotletakse loomade üldist heaolu, jättes neile piisavalt ruumi vabalt seista, kergesti lamama heita, end ümber pöörata, puhastada, võtta kõiki loomupäraseid asendeid ja teha kõiki loomulikke liigutusi, nagu sirutused ja tiibade lehvitamine.
- 8.2.3. Lautade ja vabajalutusladade minimaalne pindala ja muud eri liiki ja eri omadustega loomade pidamistingimused on ette nähtud VIII lisas.
- 8.2.4. Karjamaal, muul rohumaal, nõmmemaal, märgalal, nõmmel ja muus poollooduslikus keskkonnas peab laudaväline loomade tihedus olema piisavalt väike, et ei tekiks pinnase sõtkumist ja taimkatte ülekarjatamist.
- 8.2.5. Laudad, sulud, seadmed ja riistad peavad olema nõuetekohaselt puhastatud ja desinfitseeritud, et vältida nakkuste levikut ning haigusekandjate tekkimist. Loomapidamishoonete ja sisseseade puhastamiseks ja desinfitseerimiseks tohib kasutada ainult II lisa E jaos loetletud tooteid. Väljaheide, uriin ning söömata jäänud või mahapudenenud toit tuleb eemaldada nii sageli kui vaja, et võimalikult vähendada lõhna tekkimist ning vältida putukate või näriliste signemist. Putukate ja muude kahjurite kõrvaldamiseks loomapidamishoonetest ja sisseseadest tohib kasutada ainult II lisa B jao 2. jaotis loetletud tooteid.

8.3. Imetajad

- 8.3.1. Kui lõikes 5.3 ei ole ette nähtud teisiti, peavad kõik imetajad pääsena karjamaale, vabajalutuslale või uiteväljale, mis võib olla osaliselt kaetud, ning nendel peab alati olema võimalus kõnealuseid alasid kasutada, kui looma tervislik seisund, ilmastikutingimused ja pinnase seisund seda võimaldavad ning kui loomade spetsiifilisi terviseprobleeme käsitlevad ühenduse või siseriiklikud nõuded seda võimaldavad. Taimtoidulised peavad karjamaale pääsena alati, kui tingimused seda võimaldavad.
- 8.3.2. Juhul kui taimtoidulised pääsevad karjamaale karjatamisajal ning kui talvine laudasüsteem võimaldab loomadele piisavalt liikumisvabadust, võib loobuda kohustusest lasta loomi talvekuudel vabajalutuslale või uiteväljadele.
- 8.3.3. Lõike 8.3.1 viimasest lausest olenemata peavad üle aasta vanused pullid pääsena karjamaale või vabajalutuslale või uiteväljale.
- 8.3.4. Erandina lõikest 8.3.1 võib veiste, sigade ja lammaste lõplik nuumamine lihatootmise eesmärgil toimuda sisetingimustes, kui laudasoleku aeg ei moodusta üle ühe viiendiku looma elueast, kuid laudaperiood ei tohi ühelgi juhul olla pikem kui kolm kuud.
- 8.3.5. Lauda põrand peab olema sile, kuid mitte libe. Vähemalt pool põrandat üldpinnast peab olema jäik, st mitte rest- või võrkpõrand.
- 8.3.6. Laudas peab olema mugav, pehme ja kuiv lebamis-/puhkekoht, mis on piisava suurusega ja jäiga konstruktsiooniga, mitte võrkpõrandaga. Puhkepaigas peab olema avar ja kuiv, allapanuga lebamiskoht. Allapanu peab koosnema põhust või muust nõuetekohasest looduslikust materjalist. Allapanu võib parendada ja rikastada mineraalainetega, mille kasutamine väetisena on II lisa A jao alusel mahepõllunduslikus tootmises lubatud.
- 8.3.7. Kõik vasikakasvatusega tegelevad põllumajandusettevõtted peavad alates 24. augustist 2000 erandita täitma direktiivi 91/629/EMÜ vasikate kaitse miinimumnõuete sätestamise kohta. (**)
Üle ühe nädala vanuste vasikate pidamine eraldi latrites on keelatud.
- 8.3.8. Kõik seakasvatusega tegelevad põllumajandusettevõtted peavad alates 24. augustist 2000 täitma nõukogu direktiivi 91/630/EMÜ sigade kaitse miinimumnõuete sätestamise kohta. (***) Kuid emiseid tuleb kasvatada rühmades, välja arvatud tiinuse lõppjärgus ja imetamise ajal. Põrsaid ei tohi pidada ülestikku asetatud sulgudes ega põrsapuurides. Jalutuskohtades peavad loomad saama ekskrementeerida ja tuhnida. Tuhnimiseks võib kasutada mitmesuguseid substraate.

8.4. Kodulinnud

- 8.4.1. Kodulinde peab kasvatama vabaaladel, neid ei tohi puuris pidada.
- 8.4.2. Veelinnud peavad pääsena ojasse, tiiki või järve, kui ilmastikutingimused seda lubavad, et looma heaolu- ja hügieeninõuded oleksid täidetud.
- 8.4.3. Kõik kodulinnukasvatustes kasutatavad hooned peavad vastama järgmistele miinimumnõuetele:
- vähemalt kolmandik põrandapinnast peab olema jäik, st mitte rest- või võrkpõrand, ning kaetud õlgedest, puulaastudest, liivast või turbast allapanuga,
 - munakanadele mõeldud linnukasvatushoonetes peab piisavalt suurt osa kanadele mõeldud põrandapinnast saama kasutada lindude väljaheite kogumiseks,
 - lindudel peavad olema õrred, mille mõõtmed ja arv vastavad VIII lisas ettenähtud linnurühma suurusele ja lindude suurusele,
 - lindudel peavad olema nende suurusele vastavate mõõtmetega sisse- ja väljapääsuluugid, mille üldpikkus peab olema vähemalt neli meetrit linnukasvatushoone iga 100 m² kohta,

- ühes linnukasvatushoones tohib olla kuni:
 - 4 800 tibu,
 - 3 000 munakana,
 - 5 200 pärlkana,
 - 4 000 emast muskusparti või pekingi parti või 3 200 isast muskusparti või pekingi parti või teisi parte,
 - 2 500 kohikukke, hane või kalkunit,
 - lihatootmiseks ettenähtud linnukasvatushoonete üldpindala ei tohi iga tootmisüksuse puhul olla üle 1 600 m².
- 8.4.4. Munakanade pidamisel võib päevavalgusele lisaks kasutada kunstlikku valgustust kuni 16 tunnise valge aja tagamiseks nii, et öine pidev puhkeae, mil kunstlikku valgustust ei kasutata, on vähemalt kaheksa tundi.
- 8.4.5. Kodulinnud peavad alati, kui ilmastikutingimused seda lubavad, olema vabaalal, võimaluse korral vähemalt kolmandiku oma elueast. Kõnealused vabaalad peavad olema põhiliselt taimestikuga kaetud, kaitserajatistega varustatud ning võimaldama loomadel kergesti pääseda nõuetekohase arvu joogi- ja söödakünade juurde.
- 8.4.6. Tervishoiunõuete kohaselt peavad pärast iga kodulinnupartii üleskasvatamist jääma hooned tühjaks. Selle aja jooksul tuleb hooned ja sisseseade puhastada ning desinfitseerida. Peale selle tuleb pärast iga kodulinnupartii üleskasvatamist lasta vabaaladel puhata, et taimestik saaks taastuda ning tervishoiunõuete tõttu. Liikmesriigid määravad kindlaks aja, mille jooksul ei tohi vabaalasad kasutada ning informeerivad oma otsusest komisjoni ning teisi liikmesriike. Kõnealused nõuded ei kehti väikese arvu kodulindude suhtes, keda ei peeta vabaaladel ning kes saavad terve päeva vabalt ringi liikuda.
- 8.5. *Loomapidamishoonetega seotud üldine erand*
- 8.5.1. Erandina lõigetes 8.3.1, 8.4.2, 8.4.3 ja 8.4.5 ettenähtud nõuetest ning VIII lisas ettenähtud loomkoormusest võivad liikmesriikide pädevad asutused anda loa erandite saamiseks kõnealustes lõigetes ja VIII lisas ettenähtud nõuetest üleminekuajaks, mis lõpeb 31. detsembril 2010. Kõnealust erandit saab kohaldada ainult nende loomakasvatustootmisüksuste suhtes, mille olemasolevad hooned on ehitatud enne 24. augustit 1999 ning kui võrd need loomakasvatushooned vastavad enne kõnealust kuupäeva kehtinud mahepõllunduslikku loomakasvatust käsitlevatele siseriiklikele normidele või nende puudumise korral liikmesriikides heaks kiidetud või tunnustatud tavanormidele.
- 8.5.2. Kõnealust erandit kasutavad ettevõtjad esitavad kontrollivale ametiasutusele või kontrolliasutusele meetmete kava, mille alusel tagatakse käesoleva määruse sätete täitmine pärast erandi lõppemist.
- 8.5.3. Enne 31. detsembril 2006 koostab komisjon ettekande lõike 8.5.1 sätete rakendamise kohta.

C. MESINDUS JA MESINDUSSAADUSED

1. Üldpõhimõtted

- 1.1. Mesindus on tähtis tegevusala, mis mesilaste abil toimuva tolmeldamise kaudu soodustab keskkonnakaitset ning põllumajanduslikku ja metsatööstuslikku tootmist.
- 1.2. Mesindustoodete mahepõllunduslik kvaliteet on suurel määral tarude hooldustavade ja keskkonna seisundist. Kvaliteet sõltub ka mesindustoodete vurritamis-, töötlemis- ja hoiutingimustest.
- 1.3. Kui ettevõtjal on ühes piirkonnas mitu mesindusüksust, siis peavad kõik üksused täitma käesolevas määruses ettenähtud nõudeid. Erandina sellest põhimõttest tohib ettevõtjal olla üksusi, mis ei vasta käesoleva määruse sätetele, juhul kui täidetakse kõiki käesolevas määruses esitatud nõudeid, välja arvatud lõikes 4.2 ettenähtud mesilate asukoha valikut käsitlevad sätted. Sellisel juhul ei saa toodet müüa mahepõllundusliku tootena.

2. Üleminekuageg

- 2.1. Mesindustooteid võib mahepõllundusmeetodile viidates müüa ainult juhul, kui käesolevas määruses ettenähtud eeskirju on täidetud vähemalt aasta jooksul. Üleminekuaja jooksul tuleb vaha asendada vastavalt lõikes 8.3 ettenähtud nõuetele.

3. Mesilaste päritolu

- 3.1. Tõu valiku puhul tuleb arvesse võtta mesilaste kohanemisvõimet kohalike tingimustega, nende elujõulisust ning vastupanuvõimet haigustele. Eelistada tuleks *Apis mellifera* Euroopa rasse ja nende kohalikke ökotüüpe.
- 3.2. Mesilad moodustatakse mesilasperede jagamisel või sülemite või tarude ostmisel käesoleva määruse sätetele vastavatest üksustest.
- 3.3. Esimese erandina võib kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutuse loal mahepõllundustootmisele üle viia need tootmisüksuse mesilad, mis ei vasta käesolevas määruses ettenähtud eeskirjadele.
- 3.4. Teise erandina võib 24. augustil 2002. aastal lõppeva üleminekuaja jooksul osta sülemeid mesinikelt, kelle toodang ei vasta käesolevale määrusele, kui üleminekuaja eeskirjades ei ole ettenähtud teisiti.
- 3.5. Kolmanda erandina, ning juhul kui üleminekuaja eeskirjades ei ole ettenähtud teisiti, annavad kontrollivad ametiasutused või kontrolliasutused loa mesilaste taastamiseks, kui käesolevale määrusele vastavaid mesilaid ei ole saada mesilaste kõrge suremuse tõttu tervislikust seisundist või katastroofiolukorrast tingitud põhjustel.
- 3.6. Neljanda erandina võib mesilaste uuendamiseks mahepõllundustootmisüksusesse tuua aastas 10 % selliseid mesilasemasid ja sülemeid, mis ei vasta käesolevale määrusele, kui mesilasemad ja sülemid paigutatakse tarudesse, mille kärjed või kärjepõhjad on pärit mahepõllundustootmisüksustest. Sellisel juhul ei kohaldata üleminekuagega.

4. Mesilaste asukoht

- 4.1. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata piirkonnad või maa-alad, kus ei tohi tegelda käesolevale määrusele vastava mesindusega. Mesinik annab kontrollivale ametiasutusele või kontrolliasutusele asjakohases mõõtkavas kaardi, millele on vastavalt III lisa A1 jao 2. jaotise esimesele taandele märgitud tarude asukohad. Kui sellised piirkonnad ei ole kindlaks määratud, peab mesinik esitama kontrollivale ametiasutusele või kontrolliasutusele asjakohased dokumendid ja tõendusmaterjali, vajaduse korral ka nõuetekohased analüüsid, mille kohaselt tema mesilasperede kasutusala vastavad käesolevas määruses ettenähtud tingimustele.
- 4.2. Mesila asukoht peab:
- tagama mesilastele küllaldaselt looduslikke nektari-, lehemee- ja õietolmuallikaid ning pääsu vee juurde;
 - olema paigas, mida kolme kilomeetri raadiuses ümbritsevad nektari- ja õietolmuallikad koosnevad põhiliselt käesoleva määruse artiklis 6 ja I lisas ettenähtud nõuetele vastavalt kasvatatud mahepõllunduskultuuridest ja/või looduslikest taimedest ning kultuuridest, mis ei vasta käesoleva määruse sätetele, kuid mida on töödeldud keskkonda vähe mõjutavate meetoditega, näiteks määruse (EMÜ) nr 2078/92 (****) raames kavandatud programmides kirjeldatud meetoditega, mis ei saa märkimisväärselt mõjutada mesindussaaduste mahepõllunduslikku kvaliteeti;
 - olema piisavalt kaugel kõigist mittepõllumajanduslikest tootmisallikatest, mis võivad tekitada reostust, näiteks linnakeskustest, kiirteedest, tööstuspiirkondadest, prügilatest, jäätmete põletusseadistest. Kontrollivad ametiasutused ja kontrolliasutused peavad kindlaks määrama selle nõude täitmist tagavad meetmed.

Eespool märgitud nõuded ei kehti piirkondade suhtes, kus ei toimu õitsemist või kui tarud on puhkeolekus.

5. Sööt

- 5.1. Tootmisperioodi lõpus tuleb tarudesse jätta talvitamiseks piisav mee- ja õietolmuvaru.

- 5.2. Mesilasperede lisaõõtmine on lubatud ainult juhul, kui erakorralised ilmastikutingimused ohustavad mesilasperede säilimist. Lisaõödana kasutatakse mahepõllunduslikku mett, mis on eelistatavalt pärit samast tootmisüksusest.
- 5.3. Esimese erandina lõikest 5.2 võivad liikmesriikide pädevad asutused anda loa mahepõllundusliku mee asemel mahepõllundusliku suhkrulahuse või melassi kasutamiseks lisaõödana, eelkõige juhul, kui seda nõuavad mee kristalliseerumist mõjutavad ilmastikutingimused.
- 5.4. Teise erandina võib kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus anda loa käesoleva määrusega hõlmamata suhkrusuurupi, suhkrumelassi või mee kasutamiseks täiendsõödana üleminekuaja jooksul, mis lõpeb 24. augustil 2002.
- 5.5. Mesila päevikusse kantakse järgmine info lisaõötamise kohta: sööda liik, kuupäevad, kogused ning mesilaspered, kus seda on kasutatud.
- 5.6. Lõikes 5.1—5.4 nimetatud söötasid ei tohi käesolevale määrusele vastavas mesinduses kasutada.
- 5.7. Lisaõöta võib kasutada ainult ajavahemikul pärast viimast meesaaki ja viisteist päeva enne nektari või lehemee järgmise korjeaja algust.
6. **Haiguste ennetamine ja veterinaarravi**
- 6.1. Haiguste ennetamisel mesinduses võetakse aluseks järgmised põhimõtted:
- asjakohaste vastupanuvõimeliste rasside valik;
 - haigustele vastupanuvõime suurendamise ning nakkuste ennetamise meetmed, näiteks mesilasemade korrapärane uuendamine, tarude korrapärane kontrollimine terviseprobleemide avastamiseks, lesehaudmete kontrollimine tarudes, inventari ja seadmete korrapärane desinfitseerimine, saastunud inventari või allikate hävitamine, mesilasvaha korrapärane uuendamine ning piisav õietolmu- ja meevaru.
- 6.2. Kui mesilaspered jäävad kõigist eespool nimetatud ennetusmeetmetest hoolimata haigeks või saavad nakkuse, siis tuleb neid viivitamata ravida ning vajaduse korral paigutada territoriaalselt eraldatud mesilatesse.
- 6.3. Veterinaarravimite kasutamine käesolevale määrusele vastavas mesinduses toimub järgmiste põhimõtete kohaselt:
- veterinaarravimeid võib kasutada liikmesriigis üldiselt lubatud koguses vastavalt ühenduse asjakohastele sätetele või ühenduse õigusaktidega kooskõlas olevatele siseriiklikele sätetele;
 - taimravitooteid ja homöopaatilisi ravimeid eelistatakse keemiliselt sünteetsitud allopaatilistele ravimitele, kui nende ravitoime on kavandatud ravitingimustes tõhus;
 - kui eespool nimetatud toodete kasutamine osutub haiguse või nakkuse tõrjumisel ebatõhusaks või on tõenäoliselt ebatõhus ja tekib mesilasperede hävimise oht, võib veterinaararsti või liikmesriigi teiste volitatud isikute vastutusel kasutada keemiliselt sünteetsitud allopaatilisi ravimeid, ilma et see piiraks punktides a ja b kehtestatud põhimõtteid;
 - keemiliselt sünteetsitud allopaatiliste ravimite kasutamine ennetusravis on keelatud;
 - piiramata punktis a kehtestatud põhimõtet, võib *Varroa jacobsoni* ganakatamise puhul kasutada sipelghapet, piimhapet, äädikhapet ja oblikhapet ning järgmisi aineid: mentooli, tümooli, eukalüptooli ja kamprit.
- 6.4. Peale eespool nimetatud põhimõtete on lubatud siseriiklike või ühenduse õigusaktide alusel kohustuslik veterinaarravi või tarude, kärgede jms töötlemine.
- 6.5. Kui mesilasperede ravimiseks kasutatakse keemiliselt sünteetsitud allopaatilisi ravimeid, tuleb ravitavad mesilaspered paigutada territoriaalselt eraldatud mesilatesse ning kogu mesilasvaha asendada käesolevas määruuses ettenähtud tingimustele vastava vahaga. Seejärel kehtestatakse kõnealuste mesilasperede suhtes aastane üleminekuage.

6.6. Eelmises lõikes ettenähtud nõuded ei kohaldata lõike 6.3 punktis e mainitud toodete suhtes.

6.7. Veterinaarravimite kasutamise korral tuleb selgesti registreerida ravimi liik (k.a farmakoloogiline toimeaine), samuti diagnoosi üksikasjad, annused, manustamisviis, ravi kestus ja seaduslik keeluaeg ning sellest tuleb teatada kontrollivale ametiasutusele või kontrolliasutusele enne toodete turustamist mahepõllundusliku toodanguna.

7. Mesindusvõtted ja identifitseerimine

7.1. Mesilaste hävitamine kärgedes mesindussaaduste kogumisel on keelatud.

7.2. Mesilaste kõndistamine, näiteks emamesilaste tiibade kärpimine, on keelatud.

7.3. Emamesilase asendamine vana emamesilase surmamise teel on lubatud.

7.4. Lesehaudme hävitamine on lubatud ainult *Varroa jacobsoni*ga nakatumise korral.

7.5. Keemiliste sünteetiliste repellentide kasutamine mee kogumise ajal on keelatud.

7.6. Mesila asukoht ning tarude märgistamisandmed peavad olema registrisse kantud. Kontrollivat ametiasutust või kontrolliasutust tuleb informeerida mesilate üleviimisest teise kohta kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutusega kokkulepitud aja jooksul.

7.7. Erilise hoolega tuleb tagada mesindussaaduste nõuetekohane vurrutamine, töötlemine ja hoiustamine. Kõik kõnealuste nõuete täitmiseks võetavad meetmed tuleb kanda registrisse.

7.8. Pesakorpuste eemaldamised ja meevurrutamistoimingud tuleb kanda mesila päevikusse.

8. Tarude ja mesindusinventari omadused

8.1. Tarud peavad olema põhiliselt looduslikust materjalist, mis ei tekita keskkonna või mesindussaaduste saastamise ohtu.

8.2. Välja arvatud lõike 6.3 punktis e mainitud tooted, võib tarudes kasutada ainult looduslikke saadusi nagu taruvaik, vaha ja taimeõlid.

8.3. Mesilasvaha uute kärjepõhjade valmistamiseks peab tulema mahepõllundustootmisüksusest. Erandina, eelkõige uute rajatiste puhul või üleminekuaja jooksul, võib kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus erandolukorras, kui mahepõllunduslikku vaha ei ole turul saada, anda loa sellise vaha kasutamiseks, mis ei ole pärit mahepõllundustootmisüksustest, tingimusel et see on kaanetisvaha.

8.4. Lesehauet sisaldavaid kärge ei tohi meevurrutamisel kasutada.

8.5. Inventari (kärjeraamid, tarud ja kärjed) kaitsmiseks eelkõige kahjurite eest on lubatud kasutada ainult II lisa B jao 2. jaotises loetletud asjakohaseid tooteid.

8.6. Füüsikaline töötlemine näiteks auru või lahtise tulega on lubatud.

8.7. Mesinduses kasutatavate inventari, hoonete, seadmete, riistade või toodete puhastamiseks ja desinfitseerimiseks on lubatud kasutada ainult II lisa E jaos loetletud asjakohaseid aineid.

(*) EÜT L 142, 2.6.1997, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2331/98 (EÜT L 291, 30.10.1998, lk 10).

(**) EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1.

(***) EÜT L 340, 11.12.1991, lk 28. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 97/2/EÜ (EÜT L 25, 28.1.1997, lk 24).

(****) EÜT L 340, 11.12.1991, lk 33.

(*****) EÜT L 215, 30.7.1992, lk 85. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2772/95 (EÜT L 288, 1.12.1995, lk 35)."

II. II lisa muudetakse järgmiselt:

1. B jao pealkiri asendatakse järgmisega:

“B. PESTITSIIDID

1. Taimekaitsevahendid.”

2. B jao 1. jaotise järele lisatakse järgmine tekst:

“2. Kahjurite ja haiguste tõrje vahendid loomakasvatushoonetes ja sisseseades:

1. jaos loetletud tooted

Deratisatsioonivahendid”

3. C jagu “Muud tooted” asendatakse järgmisega:

“C. SÖÖT

1. **Taimne sööt**

1.1. Teravili, selle saadused ja kõrvalsaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

kaeraterad, -helbed, -peenkliid, -jämekliid ja kliid; odraterad, -valk ja -peenkliid; riisiterad, purustatud riis, -kliid ja -idukook; hirsiterad; rukkiterad, -peenkliid, -söödajahu ja -jämekliid; sorgoterad; nisuterad, -peenkliid, -jämekliid, -gluteensööt, -gluteen ja -idud; speltanisuterad; tritikuterad; maisiterad, -peenkliid, -peenkliid, -idukook ja -gluteen; linnaseidud; õlleraba.

1.2. Õliseemned, -viljad, õlitaime saadused ja kõrvalsaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

rapsiseemned, -kook ja -kestad; sojaoad, röstitud sojaoad, sojakook ja -kestad; päevalliliseemned ja -srott; puuvillaseemned ja -kook/srott; linaseemned ja -kook/srott; seesamiseemned ja -kook; palmisrott; õlinaeriseemnekook ja -kestad; kõrvitsaseemnekook; oliivisrott (õlipressimisjääd).

1.3. Kaunviljaseemned, -saadused ja kõrvalsaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

kikerherneseemned; lääts-hiireherneseemned; kuumtöödeldud põld-seaherneseemned; herneseemned, -peenkliid ja -kliid; aedoaseemned, peenkliid ja -kliid; põldoaseemned, vikiseemned ja lupiineseemned.

1.4. Mugulad ja juurikad, nende saadused ja kõrvalsaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

suhkrupeedi pulp, kuivatatud peet, kartul, maguskartulimugulad, maniokimugulad, kartulipulp (tärgklisevalmistamise kõrvalsaadus), kartulitärklis, kartulivalk ja tapiokk.

1.5. Muud seemned ja viljad, nende saadused ja kõrvalsaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

jaanikaunad, tsitruspulp, õunapulp, tomatipulp ja viinamarjapulp.

1.6. Haljassööt ja koresööt. Sellesse rühma kuuluvad:

lutsern, lutsernijahu, ristik, ristikujahu, rohuhekslid (haljasmassist), rohujuhu, hein, silo, õled ja söödajuurvili haljassöödana.

1.7. Muud taimed, nende saadused ja kõrvalsaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

melass sideainena segasöödas, merevetikajahu (saadakse merevetikate kuivatamisel ja purustamisel ning joodisisalduse vähendamiseks pesemisel), taimepulbrid ja -ekstraktid, taimevalgukstraktid (ainult noorloomadele), vürts- ja maitsetaimed.

2. **Loomne sööt**

2.1. Piim ja piimasaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

direktiivi 92/46/EMÜ (*) artiklis 2 määratletud toorpiim, piimapulber, lõss, lõssipulber, pett, petipulber, vadak, vadakupulber, vähendatud suhkrusisaldusega vadakupulber, vadakuvalgupulber (füüsikalisel meetodil eraldatud), kaseiinipulber ja laktoosipulber.

2.2. Kalad ja muud mereloomad, nende saadused ja kõrvalsaadused. Sellesse rühma kuuluvad:

kala, rafineerimata kalaõli ja tursamaksaõli; ensüümide abil toodetud kala-, molluski- ja koorikloomaautilüsaadid, hüdrolysaadid ja proteolüsaadid, lahustuvad või lahustumatud, ainult noorloomadele. Kalajahu.

3. **Mineraalsööt**

Sellesse rühma kuuluvad:

Naatrium:

rafineerimata meresool

jäme kivisool

naatriumsulfaat

naatriumkarbonaat

naatriumbikarbonaat

naatriumkloriid

Kaltsium:

litotamnion ja maerl

veeloomade kojad (sh tindikalaluu)

kaltsiumkarbonaat

kaltsiumlaktaat

kaltsiumglükonaat

Fosfor:

kondijahust sadestunud dikaltsiumfosfaat

defluoritud dikaltsiumfosfaat

defluoritud monokaltsiumfosfaat

Magneesium:

veevaba magneesiumoksiid

magneesiumsulfaat

magneesiumkloriid

magneesiumkarbonaat

Väävel:

naatriumsulfaat

(*) EÜT L 268, 14.9.1992, LK 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 94/71/EÜ (EÜT L 368, 31.12.1994, lk 33)."

4. Lisatakse järgmised jaod:

“D. SÖÖDALISANDID, TEATAVAD LOOMASÖÖDAS KASUTATAVAD AINED (DIREKTIIV 82/471/EMÜ) JA LOOMASÖÖDAS KASUTATAVAD ABIAINED

1. **Söödalisandid**

1.1. Mikroelemendid. Sellesse rühma kuuluvad:

- E1 raud:
raud(II)karbonaat
raud(II)sulfaat, monohüdraat
raud(III)oksiid
- E2 jood:
kaltsiumjodaat, veevaba
kaltsiumjodaat, heksahüdraat
kaaliumjodiid
- E3 koobalt:
koobalt(II)sulfaat, monohüdraat ja/või heptahüdraat
aluseline koobalt(II)karbonaat, monohüdraat
- E4 vask:
vask(II)oksiid
aluseline vask(II)karbonaat, monohüdraat
vask(II)sulfaat, pentahüdraat
- E5 mangaan:
mangaan(II)karbonaat
mangaan(II)oksiid ja mangaan(IV)oksiid
mangaan(II)sulfaat, mono- ja/või tetrahüdraat
- E6 tsink:
tsinkkarbonaat
tsinkoksiid
tsinksulfaat, mono- ja/või heptahüdraat
- E7 molübdeen:
ammooniummolübdaat, naatriummolübdaat
- E8 seleen:
naatriumselenaat
naatriumseleniit.

1.2. Vitamiinid, provitamiinid ja muud samalaadse mõjuga keemiliselt täpselt määratletud ained. Sellesse rühma kuuluvad:

direktiivi 70/524/EMÜ (*) alusel lubatud:

- toorainest saadavad vitamiinid, mis looduses esinevad söödas, või
- sünteetilised vitamiinid, mis on looduslike vitamiinidega identsed, ainult monogastriliste loomade jaoks.

1.3. Ensüümid. Sellesse rühma kuuluvad:

direktiivi 70/524/EMÜ alusel lubatud ensüümid.

1.4. Mikroorganismid. Sellesse rühma kuuluvad:

direktiivi 70/524/EMÜ alusel lubatud mikroorganismid.

1.5. Säilitusained. Sellesse rühma kuuluvad:

- E 236 sipelghape, ainult silo jaoks
- E 260 äädikhape, ainult silo jaoks
- E 270 piimhape, ainult silo jaoks
- E 280 propioonhape, ainult silo jaoks

1.6. Sideained, paakumisvastased ained ja koagulandid. Sellesse rühma kuuluvad:

- E 551b kolloidne ränidioksiid
- E 551c diatomiit
- E 553 sepioliit
- E 558 bentoniit
- E 559 kaoliniit
- E 561 vermikuliit
- E 599 perliit

2. **Teatavad loomasöödas kasutatavad ained**

Sellesse rühma kuuluvad:

–

3. **Loomasööda abiained**

3.1. Sileerimisabiained. Sellesse rühma kuuluvad:

meresool, jäme kivisool, ensüümid, pärm, vadak, suhkur, suhkrupeedipära, teraviljajahu, melass ning piimhappe-, äädikhappe-, sipelghappe- ja propioonhappebakterid.

Kui ilmastikutingimused ei võimalda õiget fermenteerimist, võib kontrolliv ametiasutus või kontrolliasutus sileerimisel lubada kasutada piim-, sipelg-, propioon- ja äädikhapet.

E. TOOTED, MIDA ON LUBATUD KASUTADA LOOMAKASVATUSHOONETE JA SISSESEADE (NT SEADMETE JA RIISTADE) PUHASTAMISEKS JA DESINFITSEERIMISEKS

kaalium- ja naatriumseep

vesi ja veeaur

lubjapiim

lubi

kustutamata lubi

naatriumhüpoklorit (nt vedela pleegitusainena)

naatriumhüdrosiid

kaaliumhüdrosiid

vesinikperoksiid

looduslikud taimeessentsid

sidrunhape, peräädikhape, sipelghape, piimhape, oblikhape ja äädikhape

alkohol

lämmastikhape (lüpsiriistade töötlemiseks)

fosforhape (lüpsiriistade töötlemiseks)

formaldehüüd

nisade ja lüpsiseadmete puhastus- ja desinfitseerimisvahendid

naatriumkarbonaat

F. MUUD TOOTED

(*) EÜT L 270, 14.12.1970, LK 1. Direktiivi On Viimati Muudetud Direktiiviga 98/19/EÜ (EÜT L 96, 28.3.1998, Lk 39)."

III. III lisa muudetakse järgmiselt:

1. A jao pealkiri asendatakse pealkirjaga "A.1. Taimed ja taimekasvatussaadused põllumajanduslikust tootmisest või saagist".
2. Lisatakse järgmine jagu:

"A.2. Loomakasvatusest pärit elusloomad ja loomakasvatussaadused

1. Üksnes loomakasvatussaaduste suhtes kohaldatava kontrollisüsteemi esmakordsel rakendamisel tuleb tootjal ja kontrolliasutusel koostada:
 - loomakasvatushoonete, karjamaade, vabajalutuslade, uiteväljade jne ning vajaduse korral elusloomade, loomakasvatussaaduste, tooraine ja muude tootmisvahendite hoiustamis-, pakendamise- ja töötlemisruumide täielik kirjeldus,
 - laudasõnniku hoiurajatiste täielik kirjeldus,
 - kontrolliva ametiasutuse või kontrolliasutusega kooskõlastatud laudasõnniku laotusplaan koos taimekasvatuseks ettenähtud maa-alade täieliku kirjeldusega,
 - vajaduse korral teiste põllumajandusettevõtjatega sõlmitud lepingus ettenähtud sõnniku laotamist käsitlevad meetmed,
 - loomakasvatussaaduste mahepõllundustootmisüksuse majandamise plaan (söötmise, paljundamise, tervishoiuga seotud tegevus),
 - kõik konkreetsed meetmed, mida kavatakse käesoleva määruse täitmiseks loomakasvatusevõttes võtta.

Kirjeldus ja asjakohased meetmed peavad sisalduma kontrollaktis, millel on ka asjaomase tootja allkiri.

Peale selle tuleb kontrollaktis kindlaks määrata tootja kohustus toimida artiklites 5 ja 6 ettenähtud korras ja eeskirjade rikkumise puhul nõustuda artikli 9 lõikes 9 ning vajaduse korral artikli 10 lõikes 3 nimetatud meetmete rakendamisega.

2. A.1 jao punktides 1 ja 4-8 sisalduvad kultuurtaimede ja taimekasvatussaaduste üldisi kontrollinõudeid kohaldatakse ka elusloomade ja loomakasvatussaaduste suhtes.

Erandina kõnealustest eeskirjadest on allopaatiliste veterinaarravimite ja antibiootikumide põllumajandusettevõtetes hoidmine lubatud tingimusel, et veterinaararst on need määranud seoses I lisas nimetatud raviga, et nende hoiukoht on järelevalve all ning need on kantud põllumajandusettevõtte registrisse.

3. Elusloomad tuleb märgistada püsival viisil, igale liigile kohandatud meetodil, mille kohaselt suurte imetajate puhul toimub märgistamine üksikaaval ning kodulindude ja väikeimetajate puhul üksikaaval või partiide kaupa.
4. Andmed elusloomade kohta koondatakse registrisse ning need peavad kontrollivatele ametiasutustele või kontrolliasutusele põllumajandusettevõttes alati kättesaadavad olema.

Kõnealused andmed, mille eesmärgiks on anda täielik kirjeldus looma- või linnukarja majandamissüsteemi kohta, peavad sisaldama järgmist infot:

- põllumajandusettevõttesse toodavad elusloomad liikide kaupa: päritolu ja saabumise kuupäev, üleminekuage, eristumärk ja veterinaarandmed,
- põllumajandusettevõttes viidavad elusloomad: vanus, loomade arv ja kaal tapa korral, eristumärk ja sihtkoht,

- loomade kadu puudutavad andmed koos põhjendustega,
 - sööda kohta: liik, kaasa arvatud söödalisandid, mitmesuguste koostisosade osakaal söödakogustes ning vabaaladele pääsemise ajad, piirangute korral rändkarjatamise ajad,
 - haiguste ennetamise, ravi ja veterinaarhoolduse kohta: ravi kuupäev, diagnoos, ravimi liik, ravimeetod ning veterinaararsti määratud veterinaarhooldus koos põhjendustega ning enne loomakasvatussaaduste turustamist kohaldatav keeluaeg.
5. Kui tootja majandab mitut loomakasvatustet ühes piirkonnas, siis kohaldatakse ka nende üksuste suhtes, mille elusloomade või loomakasvatussaaduste tootmine ei vasta artikli 1 sätetele, kontrollisüsteemi, mis kehtib käesoleva jao 1. punkti esimeses, teises ja kolmandas taandes märgitud elusloomade ja loomakasvatussaaduste kohta ning loomakasvatuste majandamist käsitlevate sätete, elusloomade andmete registreerimise ning loomakasvatustes kasutatavate saaduste ladustamise põhimõtete kohta.”
3. B jao pealkiri asendatakse järgmisega:
- “B. Taime- ja loomakasvatussaaduste ning taime- ja loomakasvatussaadusi sisaldava toidu ettevalmistusüksused.”
4. C jao pealkiri asendatakse järgmisega:
- “C. Taimakasvatussaaduste, loomakasvatussaaduste ning taime- ja/või loomakasvatussaadusi sisaldava toidu kolmandatest riikidest importijad.”
- IV. VI lisas lisatakse “Üldpõhimõtete” esimesele lõikele järgmine lõige: “Käesoleva lisa A ja B jaos kehtestatud eeskirjade vastuvõtmiseni ning selleks, et reguleerida ühte või mitut loomakasvatussaadust sisaldava toidu ettevalmistamist, kohaldatakse siseriiklikke eeskirju.”
- V. Lisatakse järgmised lisad:

“VII LISA

Suurim loomade arv hektari kohta klass või liik	Suurim loomade arv hektari kohta, mis vastab 170 kg lämmastikule ha kohta aastas
Hobuslased vanuses üle kuue kuu	2
Numvasikad	5
Muud veised vanuses alla ühe aasta	5
Isasveised vanuses alates ühest aastast ning vähem kui kaks aastat	3,3
Emasveised vanuses alates ühest aastast ning vähem kui kaks aastat	3,3
Isased veised vanuses kaks aastat ja enam	2
Tõumullikad	2,5
Nummullikad	2,5
Piimalehmad	2
Tapaks ettenähtud piimalehmad	2
Muud lehmad	2,5
Emased tõuküülikud	100
Uted	13,3
Kitsed	13,3
Põrsad	74
Suguemised	6,5
Numsead	14
Muud sead	14
Lauatibud	580
Munakanad	230

VIII LISA

Minimaalne sise- ja välispindala ning muud eri loomaliikide laudatingimused eri tootmisliikide puhul

1. VEISED, LAMBAD JA SEAD

	Siseala (loomade kasutatav puhaspindala)		Välisala (jalutusala, v.a karjamaa)
	Minimaalne eluskaal (kg)	m ² /looma kohta	m ² /looma kohta
Tõu- ja nuumveised ning hobuslased	kuni 100 kuni 200 kuni 350 üle 350	1,5 2,5 4,0 5, minimaalselt 1 m ² /100 kg	1,1 1,9 3 3,7, minimaalselt 0,75 m ² /100 kg
Piimalehmad		6	4,5
Tõupullid		10	30
Lambad ja kitsed		1,5 lamba/kitse kohta 0,35 lambatalle/ kitsetalle kohta	2,5 2,5, minimaalselt 0,5 m ² lambatalle/kitsetalle kohta
Emised kuni 40 päeva vanuste põrsas- tega		7,5 emise kohta	2,5
Nuumsead	kuni 50 kuni 85 kuni 110	0,8 1,1 1,3	0,6 0,8 1
Põrsad	üle 40 päeva, kuni 30 kg	0,6	0,4
Tõusead		2,5 emase kohta 6,0 isase kohta	1,9 8,0

2. KODULINNUD

	Siseala (lindude kasutatav puhaspindala)			Välisala (külvikordadena kasu- tatava maa m ² linnu kohta)
	mitte ühtegi looma m ² kohta	õrs, cm/linnu kohta	pesa	
Munakanad	6	18	8 munakana pesa kohta või ühispesa puhul 120 cm ² linnu kohta	4, kui ei ületata piir- väärtust 170 kg lämmastikku hek- tari kohta aastas
Numkodulinnud (püsilind- las)	10, eluskaal mak- simaalselt 21 kg/m ²	20 (ainult pärлка- nad)		4 broilerit ja pärl- kana 4,5 parti 10 kalkunit 15 hane Mitte ühegi eespool mainitud liigi puhul ei ületata piirmäära 170 kg lämmas- tikku hektari kohta aastas
Numkodulinnud (mobiil- ses lindlas)	16 (*) liigutatava- tes linnukasvatus- hoonetes, maksimaalne eluskaal 30 kg/m ²			2,5, kui ei ületata piirmäära 170 kg lämmastikku hek- tari kohta aastas

(*) Ainult vabapidamishoones põrandapinnaga mitte üle 150 m² on avatud ka öösel."